

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор

з навчальної роботи

_____ Л. І. Чорний
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ 2020 року

М.П.

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
з навчальної дисципліни
«СУЧАСНА ДОКТРИНА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА»
для підготовки на третьому освітньо-науковому рівні здобувачів вищої
освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право
галузі знань 08 Право
за денною та заочною формою навчання**

м. Хмельницький
2020

ЗМІСТ

Стор.

1.	Структура вивчення навчальної дисципліни	–	3
	1.1. Тематичний план навчальної дисципліни	–	3
	1.2. Лекції	–	4
	1.3. Семінарські (практичні, лабораторні) заняття	–	7
	1.4. Самостійна робота студентів	–	18
	1.5. Індивідуальні завдання	–	34
	1.6. Підсумковий контроль	–	36
2.	Схема нарахування балів	–	39
3.	Рекомендовані джерела	–	40
4.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	–	52

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин					
		Денна/ заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Сучасне бачення та перспективи розвитку адміністративного права	11	1	–	–	–	10
2.	Адміністративно-правові норми та відносини	11	1	–	–	–	10
3.	Принципи адміністративного права та принципи Європейського адміністративного простору	10	1	1	–	–	8
4.	Джерела адміністративного права	10	1	1	–	–	8
5.	Суб'єктивні публічні права та основні напрями вдосконалення законодавчого регулювання адміністративно-правового статусу громадянина	10	1	1	–	–	8
6.	Суб'єкти публічної адміністрації	11	2	1	–	–	8
7.	Публічні службовці у системі суб'єктів публічної адміністрації	12	1	1	–	–	10
8.	Інструменти діяльності публічної адміністрації	12	1	1	–	–	10
9.	Позасудовий захист прав, свобод та законних інтересів приватних осіб у відносинах із публічною адміністрацією	11	1	1	–	–	10

10.	Захист приватної особи у сфері публічного адміністрування	12	1	1	–	–	10
11.	Сучасні концепції адміністративної відповідальності	10	1	–	–	–	8
	Усього годин:	120	12	8	–	–	100

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
1	2	3
	Змістовий модуль 1	
1.	Сучасне бачення та перспективи розвитку адміністративного права	1
1.1.	Адміністративне право як складовий елемент публічного права та його відмежування від приватного права.	
1.2.	Теорія субординації (теорія влади-підпорядкування). Спеціально-правова теорія. Двоступенева теорія.	
1.3.	Сучасні підходи до розуміння предмету та методу адміністративного права.	
1.4.	Процесуальний аспект адміністративного права: особливості тлумачення.	
1.5.	Система адміністративного права.	
1.6.	Доктринальні засади сучасного розвитку і реформування українського адміністративного права. Європейські стандарти адміністративного права.	
2.	Адміністративно-правові норми та відносини	1
2.1.	Поняття, зміст адміністративно-правової норми та її особливості.	
2.2.	Способи регулювання управлінських відносин адміністративно-правовою нормою.	
2.3.	Класифікація адміністративних норм.	
2.4.	Форми реалізації адміністративно-правової норми.	
2.5.	Суть, практичне значення, ознаки та види адміністративно-правових відносин.	
2.6.	Структура адміністративних правовідносин.	
2.7.	Підстави виникнення, зміни та припинення адміністративно-правових відносин.	
3.	Принципи адміністративного права та принципи Європейського адміністративного простору	1
3.1.	Значення принципів адміністративного права.	
3.2.	Тлумачення змісту принципу верховенства права у зарубіжних і вітчизняних дослідженнях. Роль принципу верховенства права у формуванні європейської адміністративно-правової доктрини.	
3.3.	Принципи належного врядування.	
3.4.	Поняття та класифікація європейських принципів адміністративного права.	
3.5.	Характеристика європейських принципів адміністративного права, їх значення для забезпечення демократичних стандартів діяльності органів публічної адміністрації.	

3.6.	Європейський адміністративний простір як новела української адміністративно-правової науки, його загальна характеристика.	
3.7.	Характеристика основних аспектів поняття «Європейський адміністративний простір»: юридичний, політичний та ідеологічний.	
3.8.	Принципи Європейського адміністративного простору.	
3.9.	Характеристика стану запровадження принципів Європейського адміністративного простору в законодавстві України.	
3.10.	Юрисдикція Європейського суду з прав людини у справах адміністративно-правового характеру.	
4.	Джерела адміністративного права	1
4.1.	Поняття та класифікація джерел адміністративного права.	
4.2.	Формалізовані національні джерела адміністративного права.	
4.3.	Формалізовані міжнародні (європейські) джерела адміністративного права.	
4.4.	Судові рішення у системі джерел адміністративного права.	
4.5.	Неформалізовані джерела адміністративного права.	
4.6.	Супідрядність формалізованих джерел адміністративного права. Колізії норм адміністративного права.	
4.7.	Чинність джерел адміністративного права у часі, у просторі, за колом осіб.	
5.	Суб'єктивні публічні права та основні напрями вдосконалення законодавчого регулювання адміністративно-правового статусу громадянина	1
5.1.	Сутність суб'єктивних публічних прав приватної особи.	
5.2.	Приватна особа як суб'єкт адміністративного права.	
5.3.	Окремі суб'єктивні публічні права та їх реалізація.	
5.4.	Проблеми правового регулювання організації і проведення масових публічних акцій (мирних зібрань).	
5.5.	Напрямки вдосконалення законодавчого регулювання адміністративно-правового статусу громадянина. Врахування вимог Європейської конвенції з прав людини.	
5.6.	Правовий статус іноземців та осіб без громадянства.	
5.7.	Адміністративно-правовий статус біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту.	
6.	Суб'єкти публічної адміністрації	2
6.1.	Система та види суб'єктів публічної адміністрації.	
6.2.	Система органів виконавчої влади, їх адміністративно-правовий статус.	
6.3.	Система органів місцевого самоврядування, їх адміністративно-правовий статус.	
6.4.	Інші суб'єкти публічної адміністрації:	
6.4.1.	Національні комісії регулювання природних монополій.	
6.4.2.	Установи (заклади) публічного права.	
6.4.3.	Фонди публічного права.	
6.4.4.	Суб'єкти делегованих повноважень.	
6.5.	Правовий статус суб'єктів публічної адміністрації.	
6.6.	Повноваження Президента України у сфері виконавчої влади.	
7.	Публічні службовці у системі суб'єктів публічної адміністрації	1
7.1.	Поняття, особливості та види публічної служби.	
7.2.	Основні моделі публічної служби.	
7.3.	Характеристика поняття «публічний службовець». Співвідношення понять «посадова особа» та «службова особа».	

1	2	3
7.4. 7.5. 7.6. 7.7. 7.8. 7.9. 7.10. 7.11.	Правовий статус публічного службовця. Вступ на публічну службу. Службова кар'єра та порядок проходження публічної служби. Припинення публічної служби. Особливості служби в органах місцевого самоврядування. Особливості інших видів публічної служби. Проблеми правового регулювання публічної служби, шляхи удосконалення чинного законодавства. Засоби правового захисту публічних службовців. Захист права на державну службу.	
8.	Інструменти діяльності публічної адміністрації	1
8.1. 8.2. 8.3. 8.4. 8.5. 8.6. 8.7. 8.8.	Нормативні акти публічної адміністрації як інструмент діяльності публічної адміністрації. Адміністративний акт як інструмент діяльності публічної адміністрації. Поняття, юридичне значення, ознаки та види адміністративного договору. Поняття, основні ознаки та порядок надання адміністративних послуг. Фактична дія як інструмент публічного адміністрування. Адміністративний розсуд у публічному адмініструванні. Використання електронного врядування в публічному адмініструванні. План як інструмент публічного адміністрування.	
9.	Позасудовий захист прав, свобод та законних інтересів приватних осіб у відносинах із публічною адміністрацією	1
9.1. 9.2. 9.3. 9.4. 9.5.	Поняття та форми адміністративно-правового захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб. Забезпечення прав свобод людини і громадянина Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини. Забезпечення прав, свобод людини і громадянина та законних інтересів фізичних і юридичних осіб у процесі проваджень за заявами, скаргами та пропозиціями громадян. Публічний захист прав і свобод фізичних та юридичних осіб засобами громадянського суспільства. Адміністративне оскарження.	
10.	Захист приватної особи у сфері публічного адміністрування	1
10.1. 10.2. 10.3. 10.4.	Інструменти захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб у сфері публічного адміністрування. Відшкодування шкоди, завданої суб'єктами публічної адміністрації приватним особам. Захист від порушень з боку суб'єктів владних повноважень у системі адміністративного судочинства. Юрисдикція Європейського суду з прав людини у справах адміністративно-правового характеру.	
11.	Сучасні концепції адміністративної відповідальності	1
11.1. 11.2. 11.3. 11.4. 11.5.	Поняття та види адміністративної відповідальності. Склад адміністративного правопорушення. «Управлінська концепція» інституту адміністративної відповідальності. Адміністративна відповідальність юридичних осіб. «Адміністративний порядок» накладання санкцій як ознака	

1	2	3
11.6.	управлінського характеру адміністративної відповідальності.	
11.7.	Поняття та види заходів адміністративного стягнення.	
11.8.	Адміністративна деліктологія як наука.	
11.9.	Генезис інституту адміністративної відповідальності.	
11.10.	Загальна характеристика проекту Кодексу України про адміністративні проступки.	
11.11.	Проблеми застосування адміністративних стягнень на сучасному етапі.	
	Види адміністративних проступків за проектом Кодексу України про адміністративні проступки.	
	Усього	12

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1

Тема 3. Принципи адміністративного права та принципи Європейського адміністративного простору

Тема 4. Джерела адміністративного права

Питання для усного опитування та дискусії

1.1. Тлумачення змісту принципу верховенства права у зарубіжних і вітчизняних дослідженнях. Роль принципу верховенства права у формуванні європейської адміністративно-правової доктрини.

1.2. Принципи належного врядування.

1.3. Характеристика європейських принципів адміністративного права, їх значення для забезпечення демократичних стандартів діяльності органів публічної адміністрації.

1.4. Характеристика основних аспектів поняття «Європейський адміністративний простір»: юридичний, політичний та ідеологічний.

1.5. Принципи Європейського адміністративного простору.

1.6. Характеристика стану запровадження принципів Європейського адміністративного простору в законодавстві України.

1.7. Юрисдикція Європейського суду з прав людини у справах адміністративно-правового характеру.

1.8. Поняття та класифікація джерел адміністративного права.

1.9. Формалізовані національні джерела адміністративного права.

1.10. Формалізовані міжнародні (європейські) джерела адміністративного права.

1.11. Судові рішення у системі джерел адміністративного права.

1.12. Неформалізовані джерела адміністративного права.

1.13. Супідрядність формалізованих джерел адміністративного права. Колізії норм адміністративного права.

1.14. Чинність джерел адміністративного права у часі, у просторі, за колом осіб.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: принципи адміністративного права, принцип верховенства права, Європейський адміністративний простір, принципи Європейського адміністративного простору, принципи належного врядування, джерело адміністративного права, закони, підзаконні нормативно-правові акти, судові рішення, формалізовані джерела адміністративного права, неформалізовані джерела адміністративного права.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми

студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- значення принципів адміністративного права;
- тлумачення змісту принципу верховенства права у зарубіжних і вітчизняних дослідженнях;
- законність, юридична визначеність, заборона свавілля, доступ до незалежного та безстороннього суду, дотримання прав людини, заборона дискримінації та рівність перед законом, принцип ієрархічної вищості закону, принцип заснованості на законі;
- принципи належного врядування, принцип участі у прийнятті рішення, принцип прозорості, принцип підзвітності (відповідальності), принцип ефективності, принцип неупередженості;
- поняття європейських принципів адміністративного права;
- класифікація європейських принципів адміністративного права;
- європейські принципи адміністративного права щодо організації публічної адміністрації (інституційні принципи);
- принцип децентралізації, принцип централізації, принцип деконцентрації;
- європейські принципи адміністративного права щодо діяльності публічної адміністрації та взаємостосунків з приватними особами;
- походження принципів права Європейського Союзу;
- характеристика європейських принципів адміністративного права;
- нормативні джерела європейських принципів адміністративного права;
- роль принципу верховенства права у формуванні європейської адміністративно-правової доктрини;
- значення європейських принципів адміністративного права для забезпечення демократичних стандартів діяльності органів публічної адміністрації;
- загальна характеристика Європейського адміністративного простору;
- Європейський адміністративний простір як новела української адміністративно-правової науки;
- характеристика основних аспектів поняття «Європейський адміністративний простір»: юридичний, політичний та ідеологічний;
- принципи Європейського адміністративного простору: юридична визначеність, відкритість і прозорість, відповідальність, ефективність та результативність;
- характеристика стану запровадження принципів Європейського адміністративного простору в законодавстві України;
- юрисдикція Європейського суду з прав людини у справах адміністративно-правового характеру;
- недопущення порушень права особи на справедливий судовий розгляд;
- поняття та класифікація джерел адміністративного права;
- формалізовані національні джерела адміністративного права;
- Конституція України як першоджерело адміністративного права;
- закони України як джерела адміністративного права;
- загальна характеристика Кодексу України про адміністративні правопорушення;
- характеристика розділів XVIII, XIX Митного кодексу України від 13 березня 2012 р. № 4495-VI як вагомого джерела адміністративного права;
- перехідний стан основних джерел адміністративного права в Україні;
- підзаконні юридичні акти як джерела адміністративного права;
- формалізовані міжнародні (європейські) джерела адміністративного права;
- міжнародні договори як джерела адміністративного права;
- юридичні акти ЄС як джерела адміністративного права. «М'яке право» (soft law) у системі джерел адміністративного права;
- судові рішення у системі джерел адміністративного права;
- рішення Конституційного Суду України, рішення Верховного Суду України та Верховного Суду, рішення вищих спеціалізованих судів України, рішення пленуму вищого

спеціалізованого суду, рішення Європейського суду з прав людини як джерела адміністративного права;

- неформалізовані джерела адміністративного права;
- правова доктрина як джерело адміністративного права;
- супідрядність формалізованих джерел адміністративного права;
- колізії норм адміністративного права;
- чинність джерел адміністративного права у часі;
- чинність джерел адміністративного права у просторі;
- чинність джерел адміністративного права за колом осіб.

Семінарське заняття 2

Тема 5. Суб'єктивні публічні права та основні напрями вдосконалення законодавчого регулювання адміністративно-правового статусу громадянина

Тема 6. Суб'єкти публічної адміністрації

Питання для усного опитування та дискусії

- 2.1. Сутність суб'єктивних публічних прав приватної особи.
- 2.2. Приватна особа як суб'єкт адміністративного права.
- 2.3. Окремі суб'єктивні публічні права та їх реалізація.
- 2.4. Проблеми правового регулювання організації і проведення масових публічних акцій (мирних зібрань).
- 2.5. Напрямки вдосконалення законодавчого регулювання адміністративно-правового статусу громадянина. Врахування вимог Європейської конвенції з прав людини.
- 2.6. Правовий статус іноземців та осіб без громадянства.
- 2.7. Адміністративно-правовий статус біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту.
- 2.8. Система та види суб'єктів публічної адміністрації.
- 2.9. Система органів виконавчої влади, їх адміністративно-правовий статус.
- 2.10. Система органів місцевого самоврядування, їх адміністративно-правовий статус.
- 2.11. Інші суб'єкти публічної адміністрації:
 - 2.11.1. Національні комісії регулювання природних монополій.
 - 2.11.2. Установи (заклади) публічного права.
 - 2.11.3. Фонди публічного права.
 - 2.11.4. Суб'єкти делегованих повноважень.
- 2.12. Правовий статус суб'єктів публічної адміністрації.
- 2.13. Повноваження Президента України у сфері виконавчої влади.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: суб'єктивні публічні права, приватна особа, адміністративно-правовий статус, адміністративна правоздатність, адміністративна дієздатність, іноземець, особа без громадянства, біженець, особа, яка потребує додаткового захисту, особи, які потребують тимчасового захисту, мирні зібрання, публічна адміністрація, суб'єкт публічної адміністрації, державний орган, орган виконавчої влади, центральний орган виконавчої влади, центральний орган виконавчої влади із спеціальним статусом, міністерство, служба, агентство, інспекція, органи місцевого самоврядування.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- суть категорії «суб'єктивні публічні права»;
- значення суб'єктивних публічних прав;

- передумови суб'єктивних публічних прав;
- сутність суб'єктивних публічних прав приватної особи;
- приватна особа як суб'єкт адміністративного права;
- місце приватної особи в системі суб'єктів адміністративного права;
- види приватних осіб: громадяни України, іноземці, особи без громадянства, фізичні особи-підприємці;
- підприємства, установи, організації тощо як суб'єкти адміністративного права;
- адміністративна правосуб'єктність приватної особи;
- адміністративна правоздатність, адміністративна дієздатність, адміністративна деліктоздатність;
- загальний та спеціальний адміністративно-правовий статус приватної особи;
- окремі суб'єктивні публічні права та їх реалізація;
- право на участь в ухваленні рішень;
- право на звернення, право на доступ до публічної інформації;
- право на свободу об'єднань;
- право на свободу мирних зібрань;
- права та обов'язки приватних осіб щодо публічного майна;
- проблеми правового регулювання організації і проведення масових публічних акцій (мирних зібрань);
- організатор мирного зібрання: вимоги, права та обов'язки;
- права та обов'язки учасника мирного зібрання;
- зміст і форма повідомлення про проведення мирного зібрання;
- вимоги щодо місця, часу та інших умов проведення мирного зібрання;
- повноваження органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування із забезпечення проведення мирного зібрання;
- повноваження державного органу, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування, до повноважень якого належать питання, з метою вирішення яких проводиться мирне зібрання;
- особливості проведення спонтанного мирного зібрання;
- повноваження органу внутрішніх справ із забезпечення проведення мирного зібрання;
- обмеження щодо реалізації права на свободу мирних зібрань;
- порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності, що порушують право на свободу мирних зібрань;
- оновлення змісту адміністративно-правового статусу громадянина;
- адміністративна правоздатність та дієздатність громадян України;
- права та обов'язки громадян у сфері публічного управління;
- гарантії реалізації прав та обов'язків громадян;
- напрямки вдосконалення законодавчого регулювання адміністративно-правового статусу громадянина;
- врахування вимог Європейської конвенції з прав людини;
- правові та організаційні засади створення та функціонування Єдиного державного демографічного реєстру та видачі документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус;
- Єдиний державний демографічний реєстр: поняття, структура;
- основні принципи функціонування Єдиного державного демографічного реєстру;
- інформація Єдиного державного демографічного реєстру;
- гарантії захисту і безпеки інформації Єдиного державного демографічного реєстру;
- права осіб, персональні дані (інформація про особу) яких внесені до Єдиного державного демографічного реєстру;
- порядок ведення Єдиного державного демографічного реєстру;
- отримання інформації з Єдиного державного демографічного реєстру;

- документи, що оформляються із застосуванням засобів Єдиного державного демографічного реєстру;
- оформлення, видача, обмін, продовження строку дії, надання, пересилання, вилучення, повернення державі, знищення документів;
- порядок отримання та оформлення окремих документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України;
- правовий статус іноземців та осіб без громадянства;
- особливості правового статусу іноземців по відношенню до правового статусу громадян України;
- адміністративно-правовий статус біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту;
- порядок надання статусу біженця та особи, яка потребує додаткового або тимчасового захисту;
- права та обов'язки особи, якій надано статус біженця і особи, яка потребує додаткового захисту;
- умови втрати та позбавлення статусу біженця та додаткового захисту;
- поняття «суб'єкти публічної адміністрації»;
- публічне адміністрування як форма реалізації публічної влади;
- види публічного адміністрування;
- поняття публічної адміністрації;
- система та види суб'єктів публічної адміністрації;
- поняття та ознаки державного органу;
- визначення органу виконавчої влади та особливостей, що його характеризують;
- класифікація органів виконавчої влади за характером компетенції, порядком вирішення підвідомчих питань, територіальним масштабом діяльності;
- смислові аспекти поняття «система органів виконавчої влади»;
- організаційно-правові рівні системи органів виконавчої влади: вищий, центральний, місцевий (територіальний);
- система органів виконавчої влади;
- органи виконавчої влади Автономної Республіки Крим;
- система органів місцевого самоврядування;
- інші суб'єкти публічної адміністрації;
- національні комісії регулювання природних монополій;
- установи (заклади) публічного права;
- фонди публічного права;
- суб'єкти делегованих повноважень;
- правовий статус суб'єктів публічної адміністрації;
- цільовий компонент правового статусу;
- організаційно-структурний компонент правового статусу;
- компетенція суб'єкта публічної адміністрації;
- розуміння адміністративних повноважень;
- види адміністративних повноважень;
- виникнення і припинення адміністративних повноважень;
- правовий статус Кабінету Міністрів України;
- порядок призначення Прем'єр-міністра України та членів Кабінету Міністрів України;
- завдання Кабінету Міністрів України;
- акти Кабінету Міністрів України;
- система центральних органів виконавчої влади;
- поняття, основні завдання міністерства;
- завдання та види центральних органів виконавчої влади;
- поняття служби як центрального органу виконавчої влади;

- поняття агентства як центрального органу виконавчої влади;
- поняття інспекції як центрального органу виконавчої влади;
- повноваження Кабінету Міністрів України у відносинах з міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади;
- порядок формування складу місцевих державних адміністрацій;
- завдання місцевих державних адміністрацій у сфері виконавчої влади;
- структура місцевих державних адміністрацій;
- акти місцевих державних адміністрацій;
- повноваження Кабінету Міністрів України у відносинах з місцевими державними адміністраціями;
- повноваження Президента України у сфері виконавчої влади;
- адміністративно-правовий статус органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій;
- суть публічного правонаступництва;
- види публічного правонаступництва;
- процедури здійснення публічного правонаступництва;
- засади побудови і функціонування системи органів виконавчої влади на сучасному етапі;
- конституційні засади демократичної організації виконавчої влади в Україні;
- оптимізація системи органів виконавчої влади на сучасному етапі;
- законодавче регулювання організації, повноважень та порядку діяльності Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади України;
- дотримання демократичних вимог щодо функціонування органів виконавчої влади;
- публічна правосуб'єктність органів виконавчої влади: проблеми теорії;
- порядок реєстрації юридичних осіб публічного права;
- розвиток законодавства про державне регулювання і управління в окремих сферах суспільного життя;
- розвиток адміністративно-правового регулювання у сфері економіки на сучасному етапі;
- характеристика нової нормативно-правової бази і змін у системі органів управління соціально-культурною та адміністративно-політичною сферою;
- майно, яке забезпечує функціонування суб'єктів публічної адміністрації;
- майно державних і комунальних підприємств, організацій, закладів, фондів;
- публічні грошові кошти як вид публічного майна;
- використання публічного майна та розпорядження ним.

Семінарське заняття 3

Тема 7. Публічні службовці у системі суб'єктів публічної адміністрації

Тема 8. Інструменти діяльності публічної адміністрації

Питання для усного опитування та дискусії

- 3.1. Поняття, особливості та види публічної служби.
- 3.2. Основні моделі публічної служби.
- 3.3. Правовий статус публічного службовця.
- 3.4. Вступ на публічну службу.
- 3.5. Службова кар'єра та порядок проходження публічної служби.
- 3.6. Проблеми правового регулювання публічної служби, шляхи удосконалення чинного законодавства.
- 3.7. Засоби правового захисту публічних службовців. Захист права на державну службу.
- 3.8. Нормативні акти публічної адміністрації як інструмент діяльності публічної адміністрації.
- 3.9. Адміністративний акт як інструмент діяльності публічної адміністрації.

- 3.10. Поняття, юридичне значення, ознаки та види адміністративного договору.
- 3.11. Поняття, основні ознаки та порядок надання адміністративних послуг.
- 3.12. Фактична дія як інструмент публічного адміністрування.
- 3.13. Адміністративний розсуд у публічному адмініструванні.
- 3.14. Використання електронного врядування в публічному адмініструванні.
- 3.15. План як інструмент публічного адміністрування.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: публічна служба, модель публічної служби, державна служба, служба в органах місцевого самоврядування, цивільна служба, мілітаризована державна служба, патронатна служба, правовий статус, службова кар'єра, порядок проходження публічної служби, захист права на державну службу, інструмент діяльності публічної адміністрації, нормативні акти публічної адміністрації, адміністративний акт, адміністративний договір, адміністративні послуги, фактична дія, адміністративний розсуд, електронне врядування, план.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- поняття і особливості публічної служби;
- основні моделі публічної служби;
- характеристика поняття «публічний службовець»;
- співвідношення понять «посадова особа» та «службова особа»;
- поняття і види посад;
- способи заміщення посад;
- види публічної служби;
- державна служба як різновид публічної служби;
- законодавче регулювання державної служби;
- зміст принципів державної служби: верховенства права; законності; професіоналізму; патріотизму; доброчесності; ефективності; забезпечення рівного доступу до державної служби; політичної неупередженості; прозорості; стабільності;
- порядок проведення конкурсу на зайняття посад державної служби;
- призначення на посаду державної служби;
- випробування та встановлення відповідності державного службовця займаній посаді;
- стажування державних службовців;
- проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком;
- проведення спеціальної перевірки наявності в осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, корпоративних прав;
- службова кар'єра та порядок проходження публічної служби;
- ранги державних службовців;
- особливості звань (чинів) службовців спеціалізованої державної служби;
- переведення державних службовців;
- службове відрядження;
- зміна істотних умов державної служби;
- оцінювання результатів службової діяльності;
- підвищення рівня професійної компетентності державних службовців;
- особливості проходження державної служби в окремих державних органах;
- особливості патронатної служби;

- порядок припинення публічної служби;
- характеристика підстав для припинення державної служби;
- напрямки вдосконалення правового регулювання порядку припинення публічної служби;
- особливості служби в органах місцевого самоврядування;
- посади в органах місцевого самоврядування та їх класифікація;
- загальні умови вступу на державну службу;
- спеціальні вимоги, які ставляться до громадян при вступі на державну службу;
- прийняття на службу в органи місцевого самоврядування;
- зміст основних принципів служби в органах місцевого самоврядування: служіння територіальній громаді; поєднання місцевих і державних інтересів; верховенства права, демократизму і законності; гуманізму і соціальної справедливості; гласності; пріоритету прав та свобод людини і громадянина; рівних можливостей доступу громадян до служби в органах місцевого самоврядування з урахуванням їх ділових якостей та професійної підготовки; професіоналізму, компетентності, ініціативності, чесності, відданості справі; підконтрольності, підзвітності, персональної відповідальності за порушення дисципліни і неналежне виконання службових обов'язків; дотримання прав місцевого самоврядування; правової і соціальної захищеності посадових осіб місцевого самоврядування; захисту інтересів відповідної територіальної громади; фінансового та матеріально-технічного забезпечення служби за рахунок коштів місцевого бюджету; самостійності кадрової політики в територіальній громаді;
- ранги посадових осіб місцевого самоврядування;
- атестація посадових осіб місцевого самоврядування;
- аналіз підстав припинення служби в органах місцевого самоврядування;
- поняття адміністративно-правового статусу державного службовця;
- структура адміністративно-правового статусу публічного службовця;
- права державного службовця;
- обов'язки публічного службовця;
- правовий статус посадових осіб місцевого самоврядування як публічних службовців;
- правообмеження, пов'язані зі статусом публічного службовця;
- обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування;
- дисциплінарна відповідальність державних службовців;
- матеріальна відповідальність публічних службовців;
- адміністративна відповідальність публічних службовців;
- кримінальна відповідальність публічних службовців;
- проведення службового розслідування;
- засоби правового захисту державних службовців;
- особливості інших видів публічної служби;
- проблеми правового регулювання публічної служби, шляхи удосконалення чинного законодавства;
- правова культура (антикультура) у сфері публічної служби;
- захист права на державну службу;
- загальна характеристика адміністративного судочинства у справах щодо розгляду спорів з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби;
- характеристика нормативних актів публічної адміністрації як інструмента діяльності публічної адміністрації;
- суть та значення нормативних актів публічної адміністрації;
- види нормативних актів публічної адміністрації;
- юридичні передумови нормативних актів публічної адміністрації;
- повноваження на видання нормативних актів;

- формальні вимоги до нормативних актів публічної адміністрації;
- матеріальні вимоги до нормативних актів публічної адміністрації;
- незаконність нормативних актів публічної адміністрації та її наслідки;
- адміністративний акт як інструмент діяльності публічної адміністрації;
- суть та значення адміністративного акта;
- основні риси адміністративного акта;
- види адміністративних актів;
- наказові, правовстановлюючі та підтверджуючі адміністративні акти;
- обтяжуючі та сприяючі адміністративні акти;
- юридичні передумови адміністративних актів публічної адміністрації;
- основні критерії законності адміністративного акта;
- допустимість адміністративного акта;
- формальні вимоги до адміністративного акта;
- процедури видання адміністративного акта;
- форма адміністративного акта;
- матеріальні вимоги до адміністративного акта;
- видання адміністративного акта на підставі дискреційних повноважень;
- видання адміністративного акта, який зачіпає права великої кількості осіб;
- чинність адміністративного акта;
- припинення дії адміністративного акта;
- дефектність адміністративного акта та її наслідки;
- заперечний адміністративний акт;
- нікчемний адміністративний акт;
- наслідки порушення процедури видання адміністративного акта;
- адміністративний договір як інструмент діяльності публічної адміністрації;
- поняття, юридичне значення та ознаки адміністративного договору;
- розуміння адміністративного договору;
- розмежування адміністративних договорів та приватно-правових договорів;
- види адміністративних договорів;
- юридичні передумови адміністративного договору;
- незаконний адміністративний договір;
- юридичні наслідки незаконного адміністративного договору;
- запровадження договірних форм у адміністративно-правовій сфері;
- поняття «адміністративний договір» у законодавстві та теорії адміністративного права;
- дискусійні питання правової природи адміністративного договору;
- аналіз загально-правових ознак договору в публічному праві;
- характеристика підходів до визначення сутності адміністративного договору;
- специфічні ознаки адміністративного договору: предмет договору, суб'єкти договору, обов'язкова наявність адміністративної правосуб'єктності сторін, мета договору;
- види адміністративних договорів;
- особливості застосування адміністративних договорів;
- чинність адміністративного договору (умови чинності, припинення чинності);
- поняття нікчемності адміністративного договору;
- підстави визнання адміністративного договору нікчемним;
- адміністративні послуги – новий інститут адміністративного права;
- поняття та основні ознаки адміністративних послуг;
- відмінність адміністративної послуги від інших видів послуг у публічній сфері;
- класифікація адміністративних послуг;
- принципи надання адміністративних послуг;
- правові наслідки діяльності з надання адміністративних послуг;
- суб'єкти відносин щодо надання адміністративних послуг;

- суб'єкт звернення, суб'єкт надання адміністративних послуг;
- характеристика повноважень щодо надання адміністративних послуг;
- поняття і зміст стандартів надання адміністративних послуг;
- центри надання адміністративних послуг: поняття, порядок утворення та організація роботи;
- адміністратори;
- надання супутніх послуг;
- порядок надання адміністративних послуг;
- стадії процедури надання адміністративної послуги;
- юридичні документи та дії, що супроводжують процедуру надання адміністративних послуг;
- строки надання адміністративних послуг;
- плата за надання адміністративних послуг (адміністративний збір);
- реєстр адміністративних послуг;
- правові засади реалізації прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб у сфері надання адміністративних послуг;
- сфера дії Закону України «Про адміністративні послуги»;
- принципи державної політики у сфері надання адміністративних послуг;
- основні вимоги до регулювання надання адміністративних послуг;
- інформація про адміністративні послуги;
- вимоги щодо якості надання адміністративних послуг;
- відповідальність за порушення вимог законодавства у сфері надання адміністративних послуг;
- фактична дія як інструмент публічного адміністрування;
- поняття, юридичне значення та ознаки фактичної дії як інструменту публічного адміністрування;
- сфера застосування фактичних дій як інструментів публічного адміністрування;
- основні види фактичних дій як інструментів публічного адміністрування;
- інформування населення;
- проведення перевірки;
- здійснення моніторингу як інструмент публічного адміністрування;
- надання довідок як інструмент публічного адміністрування;
- виплата грошових коштів як інструмент публічного адміністрування;
- адміністрування реєстрів як інструмент публічного адміністрування;
- адміністративний розсуд у публічному адмініструванні;
- поняття, сутність і види адміністративного розсуду;
- умови застосування адміністративного розсуду;
- використання електронного врядування в публічному адмініструванні;
- поняття електронного врядування;
- елементи електронного врядування;
- співвідношення понять «електронне врядування», «електронна держава», «електронна демократія», «електронний парламент», «електронний уряд», «електронний суд»;
- план як інструмент публічного адміністрування;
- поняття, юридичне значення та ознаки плану як інструменту публічного адміністрування;
- сфера застосування та види планів як інструментів адміністративного права;
- види планів як інструментів адміністративного права.

Семінарське заняття 4

Тема 9. Позасудовий захист прав, свобод та законних інтересів приватних осіб у відносинах із публічною адміністрацією

Тема 10. Захист приватної особи у сфері публічного адміністрування

Питання для усного опитування та дискусії

4.1. Поняття та форми адміністративно-правового захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб.

4.2. Забезпечення прав свобод людини і громадянина Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини.

4.3. Забезпечення прав, свобод людини і громадянина та законних інтересів фізичних і юридичних осіб у процесі проваджень за заявами, скаргами та пропозиціями громадян.

4.4. Публічний захист прав і свобод фізичних та юридичних осіб засобами громадянського суспільства.

4.5. Адміністративне оскарження.

4.6. Інструменти захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб у сфері публічного адміністрування.

4.7. Відшкодування шкоди, завданої суб'єктами публічної адміністрації приватним особам.

4.8. Захист від порушень з боку суб'єктів владних повноважень у системі адміністративного судочинства.

4.9. Юрисдикція Європейського суду з прав людини у справах адміністративно-правового характеру.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: адміністративно-правовий захист, форми адміністративно-правового захисту прав, свобод, законних інтересів, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, забезпечення прав, свобод, заява, скарга, пропозиція, публічний захист прав і свобод, адміністративне оскарження, інструменти захисту прав, свобод та інтересів, відшкодування шкоди, захист від порушень з боку суб'єктів владних повноважень, адміністративне судочинство, юрисдикція, Європейський суд з прав людини, справи адміністративно-правового характеру.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

– поняття та форми адміністративно-правового захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб;

– забезпечення прав свобод людини і громадянина Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини;

– забезпечення прав, свобод людини і громадянина та законних інтересів фізичних і юридичних осіб у процесі проваджень за заявами, скаргами та пропозиціями громадян;

– публічний захист прав і свобод фізичних та юридичних осіб засобами громадянського суспільства;

– адміністративне оскарження;

– розуміння адміністративного оскарження;

– підстави та порядок подання скарги;

– предмет адміністративного оскарження;

– суб'єкти адміністративного оскарження;

– суб'єкти розгляду адміністративної скарги;

– процедура адміністративного оскарження;

– процедура розгляду та вирішення справи за скаргою;

– можливі наслідки розгляду скарги;

– рішення за наслідками адміністративного оскарження;

- інструменти захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб у сфері публічного адміністрування;
- види інструментів захисту особи та їх співвідношення між собою;
- медіація як засіб вирішення адміністративних суперечок;
- відшкодування шкоди, завданої суб'єктами публічної адміністрації приватним особам.;
- підстави та межі відшкодування шкоди, завданої публічною адміністрацією;
- процедури, за якими суб'єкт публічного адміністрування відшкодовує шкоду, завдану приватній особі;
- позасудова (адміністративна) процедура відшкодування шкоди;
- судова процедура відшкодування шкоди;
- способи відшкодування шкоди;
- зміст судового контролю за забезпеченням законності державного управління;
- захист від порушень з боку суб'єктів владних повноважень у системі адміністративного судочинства;
- законодавство про адміністративне судочинство: проблеми кодифікації;
- юридична природа і призначення адміністративної юстиції як провідної форми судового захисту прав громадян у державному управлінні;
- адміністративна юстиція як форма судового захисту прав і свобод громадян;
- проблема забезпечення доступності правосуддя в адміністративному судочинстві;
- юрисдикція Європейського суду з прав людини у справах адміністративно-правового характеру;
- недопущення порушень права особи на справедливий судовий розгляд;
- захист прав і свобод громадян України в Європейському суді з прав людини.

1.4. Самостійна робота студентів

Тема 1. Сучасне бачення та перспективи розвитку адміністративного права

Завдання 1. Охарактеризувати сучасні підходи до розуміння предмету та методу адміністративного права.

Завдання 2. Скласти порівняльну таблицю:

Таблиця

Теорія	Характеристика
Теорія субординації (теорія влади-підпорядкування)	
Спеціально-правова теорія	
Двоступенева теорія	

Завдання 3. Проаналізувати доктринальні засади сучасного розвитку і реформування українського адміністративного права.

Завдання 4. Охарактеризувати виникнення та становлення адміністративного права в країнах Європи.

Питання для самоконтролю

- Поясніть суть і зміст публічного інтересу.
- Охарактеризуйте публічне адміністрування у системі форм реалізації державної влади.
- Назвіть суб'єкти реалізації публічного адміністрування.
- Які форми прояву публічного адміністрування?
- Охарактеризуйте адміністративне право як складовий елемент публічного права.

- Охарактеризуйте теорію субординації (теорію влади-підпорядкування).
- Поясніть суть спеціально-правової теорії.
- Охарактеризуйте двоступеневу теорію.
- Визначте суть та призначення адміністративного права.
- Дайте визначення адміністративного права.
- Яка мета адміністративного права?
- Назвіть завдання адміністративного права.
- Здійсніть сучасну характеристику предмету адміністративного права.
- Проаналізуйте методи адміністративного права.
- Обґрунтуйте демократизацію адміністративного права як ключове завдання його реформування.
- Визначте особливості тлумачення процесуального аспекту адміністративного права.
- Що таке «система адміністративного права»?
- Назвіть складові Загального адміністративного права.
- Охарактеризуйте Особливе адміністративне право.
- Поясніть нове бачення перспективи кодифікації адміністративного законодавства.
- Визначте мету реформи адміністративного права.
- Поясніть демократичну спрямованість реформування адміністративного права.
- Розкрийте доктринальні засади сучасного розвитку і реформування українського адміністративного права.
- Яке суспільне призначення адміністративного права?
- Визначте роль адміністративного права у правовій системі України.
- Охарактеризуйте європейські стандарти адміністративного права.
- Поясніть сутність сучасних підходів до розуміння предмету та методу адміністративного права.
- Назвіть форми та тенденції систематизації адміністративного законодавства.
- Охарактеризуйте кодифікацію як провідну форму систематизації адміністративного законодавства.
- Дайте визначення поняття «порівняльне адміністративне право».
- Розкрийте виникнення та становлення адміністративного права в країнах Європи.
- Яке призначення та завдання порівняльного правознавства у сфері адміністративного права?
- Здійсніть загальну характеристику адміністративного права у Центральній та Східній Європі.
- Охарактеризуйте адміністративне право Польщі.
- Визначте особливості адміністративного права Болгарії.
- Охарактеризуйте адміністративне право Естонії.
- Визначте особливості адміністративного права Сполучених Штатів Америки.
- Назвіть поняття та джерела адміністративного права Франції.
- Охарактеризуйте адміністративне право Японії.

Тема 2. Адміністративно-правові норми та відносини

Завдання 1. Охарактеризувати способи регулювання управлінських відносин адміністративно-правовою нормою.

Завдання 2. Скласти таблицю «Класифікація адміністративних норм»:

Таблиця

Критерії класифікації	Види адміністративних норм
За цільовим призначенням	
За змістом	
За методом впливу	

За межею дії	
За адресатом	
За юридичною силою	
За строком дії	

Завдання 3. Дослідити наукові джерела та заповнити таблицю:

Таблиця

Ознаки форм реалізації адміністративно-правової норми			
дотримання	виконання	використання	застосування

Завдання 4. Скласти таблицю «Класифікація адміністративно-правових відносин»:

Таблиця

Критерії класифікації	Види адміністративно-правових відносин
За цілями	
За складом учасників	
За характером зв'язку між сторонами	

Питання для самоконтролю

- Дайте визначення поняття адміністративно-правової норми.
- Розкрийте зміст адміністративно-правової норми та визначте її особливості.
- Поясніть способи регулювання управлінських відносин адміністративно-правовою нормою.
- Охарактеризуйте структуру адміністративно-правової норми.
- Класифікуйте адміністративні норми за цільовим призначенням, змістом, методом впливу, межею дії, адресатом, юридичною силою, строком дії.
- Визначте дію адміністративної норми у часі.
- Назвіть форми реалізації адміністративно-правової норми.
- Розкрийте зміст виконання, використання, дотримання, застосування як форм реалізації адміністративно-правової норми.
- Що таке «адміністративно-правові відносини»?
- Які особливості адміністративно-правових відносин?
- Розкрийте суть, практичне значення та ознаки адміністративно-правових відносин.
- Назвіть види адміністративно-правових відносин (за цілями, складом учасників, характером зв'язку між сторонами).
- Які елементи структури адміністративних правовідносин?
- Назвіть суб'єкт та об'єкт адміністративних правовідносин.
- Охарактеризуйте матеріальний та юридичний зміст адміністративних правовідносин.
- Які підстави виникнення, зміни та припинення адміністративно-правових відносин?
- Чи входять підстави виникнення, зміни та припинення адміністративно-правових відносин до структури адміністративно-правових відносин?

Тема 3. Принципи адміністративного права та принципи Європейського адміністративного простору

Завдання 1. Підготувати та представити на семінарському занятті презентацію з описом і критичним аналізом принципів належного врядування.

Завдання 2. Скласти таблицю «Принципи Європейського адміністративного простору»:

Таблиця

Принципи Європейського адміністративного простору	Зміст принципу

Юридична визначеність	
Відкритість	
Прозорість	
Відповідальність	
Ефективність	
Результативність	

Завдання 3. Здійснити характеристику основних аспектів поняття «Європейський адміністративний простір»: юридичний, політичний та ідеологічний.

Питання для самоконтролю

- Поясніть значення принципів адміністративного права.
- Розкрийте зміст принципу верховенства права.
- Розтлумачте зміст принципу верховенства права.
- Яке тлумачення змісту принципу верховенства права викладене у зарубіжних і вітчизняних дослідженнях?
- Що означає законність?
- Розкрийте зміст юридичної визначеності.
- Охарактеризуйте заборону свавілля.
- Розкрийте суть доступу до незалежного та безстороннього суду.
- Який зміст дотримання прав людини?
- Що означає заборона дискримінації та рівність перед законом?
- Розкрийте зміст принципу ієрархічної вищості закону.
- Охарактеризуйте принцип заснованості на законі.
- Назвіть принципи належного врядування.
- У чому полягає суть принципу участі у прийнятті рішення?
- Розкрийте зміст принципу прозорості.
- Охарактеризуйте принцип підзвітності (відповідальності).
- Що означає принцип ефективності?
- Поясніть сутність принципу неупередженості.
- Дайте визначення поняття європейських принципів адміністративного права.
- Назвіть критерії класифікації та види європейських принципів адміністративного права.
- Охарактеризуйте Європейські принципи адміністративного права щодо організації публічної адміністрації (інституційні принципи).
- Розкрийте суть принципу децентралізації.
- Що означає принцип централізації?
- Поясніть зміст принципу деконцентрації.
- Охарактеризуйте Європейські принципи адміністративного права щодо діяльності публічної адміністрації та взаємостосунків з приватними особами.
- Розкрийте походження принципів права Європейського Союзу.
- Здійсніть характеристику європейських принципів адміністративного права.
- Назвіть нормативні джерела європейських принципів адміністративного права.
- Яка роль принципу верховенства права у формуванні європейської адміністративно-правової доктрини?
- Розкрийте значення європейських принципів адміністративного права для забезпечення демократичних стандартів діяльності органів публічної адміністрації.
- Здійсніть загальну характеристику Європейського адміністративного простору.
- Проаналізуйте Європейський адміністративний простір як новела української адміністративно-правової науки.
- Охарактеризуйте основні аспекти поняття «Європейський адміністративний

простір»: юридичний, політичний та ідеологічний.

- Розкрийте зміст принципів Європейського адміністративного простору: юридична визначеність; відкритість і прозорість, відповідальність, ефективність та результативність.
- Охарактеризуйте стан запровадження принципів Європейського адміністративного простору в законодавстві України.
- Проаналізуйте юрисдикцію Європейського суду з прав людини у справах адміністративно-правового характеру.
- Розкрийте недопущення порушень права особи на справедливий судовий розгляд.

Тема 4. Джерела адміністративного права

Завдання 1. Проаналізувати місце «м'якого права» (soft law) у системі джерел адміністративного права.

Завдання 2. Ознайомитись з Указом Президента «Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності» та заповнити таблицю «Набрання чинності нормативно-правових актів»:

Таблиця

Органи влади	Види актів	Момент набрання чинності нормативно-правових актів

Завдання 3. Охарактеризувати формалізовані міжнародні (європейські) джерела адміністративного права.

Завдання 4. Проаналізувати судові рішення у системі джерел адміністративного права.

Питання для самоконтролю

- Дайте визначення поняття джерел адміністративного права.
- Назвіть види джерел адміністративного права.
- Наведіть приклади формалізованих національних джерел адміністративного права.
- Охарактеризуйте Конституцію України як першоджерело адміністративного права.
- Назвіть закони України, які є джерелами адміністративного права.
- Здійсніть загальну характеристику Кодексу України про адміністративні правопорушення.
- Охарактеризуйте розділи XVIII, XIX Митного кодексу України від 13 березня 2012 р. № 4495-VI як вагомого джерела адміністративного права.
- Поясніть перехідний стан основних джерел адміністративного права в Україні.
- Наведіть приклади підзаконних юридичних актів, які є джерелами адміністративного права.
- Назвіть формалізовані міжнародні (європейські) джерела адміністративного права.
- Які міжнародні договори є джерелами адміністративного права?
- Наведіть приклади юридичних актів ЄС як джерел адміністративного права.
- Чи є судові рішення джерелами адміністративного права?
- Назвіть Рішення Конституційного Суду України, які є джерелами адміністративного права.
- Які Рішення Верховного Суду України та Верховного Суду є джерелами адміністративного права?
- Назвіть Рішення Європейського суду з прав людини, які є джерелами адміністративного права.
- Наведіть приклади неформалізованих джерел адміністративного права.
- Охарактеризуйте правову доктрину як джерело адміністративного права.

- Розкрийте супідрядність формалізованих джерел адміністративного права.
- Як подолати колізії норм адміністративного права?
- Поясніть чинність джерел адміністративного права у часі.
- Розкрийте чинність джерел адміністративного права у просторі.
- Охарактеризуйте чинність джерел адміністративного права за колом осіб.

Тема 5. Суб'єктивні публічні права та основні напрямки вдосконалення законодавчого регулювання адміністративно-правового статусу громадянина

Завдання 1. Охарактеризувати особливості правового статусу іноземців по відношенню до правового статусу громадян України.

Завдання 2. Проаналізувати напрямки вдосконалення законодавчого регулювання адміністративно-правового статусу громадянина.

Завдання 3. Охарактеризувати проблеми правового регулювання організації і проведення масових публічних акцій (мирних зібрань).

Завдання 4. Визначити місце приватної особи в системі суб'єктів адміністративного права.

Питання для самоконтролю

- Розкрийте суть категорії «суб'єктивні публічні права».
- Яке значення суб'єктивних публічних прав?
- Назвіть передумови суб'єктивних публічних прав.
- Поясніть сутність суб'єктивних публічних прав приватної особи.
- Охарактеризуйте приватну особу як суб'єкта адміністративного права.
- Поясніть місце приватної особи в системі суб'єктів адміністративного права.
- Назвіть види приватних осіб.
- Охарактеризуйте підприємства, установи, організації тощо як суб'єкти адміністративного права.
- Дайте визначення поняття «адміністративна правосуб'єктність приватної особи».
- Що означає адміністративна правоздатність?
- Коли виникає адміністративна дієздатність?
- У чому полягає суть адміністративної деліктоздатності?
- Розкрийте загальний та спеціальний адміністративно-правовий статус приватної особи.
- Охарактеризуйте окремі суб'єктивні публічні права та їх реалізацію.
- Що означає право на участь в ухваленні рішень?
- Розкрийте суть права на звернення.
- Охарактеризуйте право на доступ до публічної інформації.
- Який зміст права на свободу об'єднань?
- Розкрийте суть права на свободу мирних зібрань.
- Охарактеризуйте права та обов'язки приватних осіб щодо публічного майна.
- Назвіть проблеми правового регулювання організації і проведення масових публічних акцій (мирних зібрань).
- Назвіть вимоги, права та обов'язки організатора мирного зібрання.
- Які права та обов'язки учасника мирного зібрання?
- Розкрийте зміст і форму повідомлення про проведення мирного зібрання.
- Назвіть вимоги щодо місця, часу та інших умов проведення мирного зібрання.
- Охарактеризуйте повноваження органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування із забезпечення проведення мирного зібрання.

- Які повноваження державного органу, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування, до повноважень якого належать питання, з метою вирішення яких проводиться мирне зібрання?
- Розкрийте особливості проведення спонтанного мирного зібрання.
- Назвіть повноваження органу внутрішніх справ із забезпечення проведення мирного зібрання.
- Які обмеження щодо реалізації права на свободу мирних зібрань?
- Розкрийте порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності, що порушують право на свободу мирних зібрань.
- Охарактеризуйте оновлення змісту адміністративно-правового статусу громадянина.
- Що означає адміністративна правоздатність та дієздатність громадян України?
- Назвіть права та обов'язки громадян у сфері публічного управління.
- Які гарантії реалізації прав та обов'язків громадян?
- Поясніть напрямки вдосконалення законодавчого регулювання адміністративно-правового статусу громадянина.
- Як враховуються вимоги Європейської конвенції з прав людини?
- Розкрийте правові та організаційні засади створення та функціонування Єдиного державного демографічного реєстру та видачі документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус.
- Дайте визначення поняття «Єдиний державний демографічний реєстр».
- Яка структура Єдиного державного демографічного реєстру?
- Охарактеризуйте основні принципи функціонування Єдиного державного демографічного реєстру.
- Яка інформація наявна в Єдиному державному демографічному реєстрі?
- Розкрийте гарантії захисту і безпеки інформації Єдиного державного демографічного реєстру.
- Назвіть права осіб, персональні дані (інформація про особу) яких внесені до Єдиного державного демографічного реєстру.
- Охарактеризуйте порядок ведення Єдиного державного демографічного реєстру.
- Чи можна отримати інформацію з Єдиного державного демографічного реєстру?
- Які документи оформляються із застосуванням засобів Єдиного державного демографічного реєстру?
- Поясніть порядок оформлення, видачі, обміну, продовження строку дії, надання, пересилання, вилучення, повернення державі, знищення документів.
- Який порядок отримання та оформлення окремих документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України?
- Охарактеризуйте правовий статус іноземців та осіб без громадянства.
- Назвіть особливості правового статусу іноземців по відношенню до правового статусу громадян України.
- Розкрийте адміністративно-правовий статус біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту.
- Який порядок надання статусу біженця та особи, яка потребує додаткового або тимчасового захисту?
- Назвіть права та обов'язки особи, якій надано статус біженця і особи, яка потребує додаткового захисту.
- Поясніть умови втрати та позбавлення статусу біженця та додаткового захисту.

Тема 6. Суб'єкти публічної адміністрації

Завдання 1. Проаналізувати організаційно-правові рівні системи органів виконавчої влади: вищий, центральний, місцевий (територіальний).

Завдання 2. Охарактеризувати види публічного правонаступництва.

Завдання 3. Заповнити таблицю «Класифікація органів виконавчої влади»:

Таблиця

Критерій класифікації	Види органів виконавчої влади
За характером компетенції	
За порядком вирішення підвідомчих питань	
За територіальним масштабом діяльності	

Завдання 4. Дослідити проблеми теорії публічної правосуб'єктності органів виконавчої влади.

Завдання 5. Охарактеризувати засади побудови і функціонування системи органів виконавчої влади на сучасному етапі, а також оптимізацію системи органів виконавчої влади на сучасному етапі.

Питання для самоконтролю

- Охарактеризуйте публічне адміністрування як форму реалізації публічної влади.
- Назвіть види публічного адміністрування.
- Дайте визначення поняття публічної адміністрації.
- Розкрийте систему суб'єктів публічної адміністрації.
- Які види суб'єктів публічної адміністрації?
- Наведіть дефініцію поняття державного органу.
- Які ознаки державного органу?
- Дайте визначення органу виконавчої влади.
- Назвіть особливості, що характеризують органи виконавчої влади
- Наведіть класифікацію органів виконавчої влади за характером компетенції, порядком вирішення підвідомчих питань, територіальним масштабом діяльності.
- Які смислові аспекти поняття «система органів виконавчої влади»?
- Охарактеризуйте організаційно-правові рівні системи органів виконавчої влади: вищий, центральний, місцевий (територіальний).
- Розкрийте систему органів виконавчої влади.
- Який правовий статус органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим?
- Охарактеризуйте систему органів місцевого самоврядування.
- Назвіть інші суб'єкти публічної адміністрації.
- Який правовий статус Національні комісії регулювання природних монополій?
- Розкрийте правовий статус установ (закладів) публічного права.
- Який правовий статус фондів публічного права?
- Наведіть приклади суб'єктів делегованих повноважень.
- Охарактеризуйте правовий статус суб'єктів публічної адміністрації.
- Поясніть цільовий компонент правового статусу.
- Розкрийте організаційно-структурний компонент правового статусу.
- Що означає компетенція суб'єкта публічної адміністрації?
- Дайте визначення поняття «адміністративні повноваження».
- Назвіть види адміністративних повноважень.
- Охарактеризуйте виникнення і припинення адміністративних повноважень.
- Розкрийте правовий статус Кабінету Міністрів України.
- Який порядок призначення Прем'єр-міністра України та членів Кабінету Міністрів України?

- Назвіть завдання Кабінету Міністрів України.
- Наведіть приклади актів Кабінету Міністрів України.
- Охарактеризуйте систему центральних органів виконавчої влади.
- Дайте визначення поняття «міністерство».
- Які основні завдання міністерства?
- Назвіть завдання та види центральних органів виконавчої влади.
- Охарактеризуйте службу як центральний орган виконавчої влади.
- Дайте визначення поняття агентства як центрального органу виконавчої влади.
- Поясніть поняття інспекції як центрального органу виконавчої влади.
- Які повноваження Кабінету Міністрів України у відносинах з міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади?
- Розкрийте порядок формування складу місцевих державних адміністрацій.
- Назвіть завдання місцевих державних адміністрацій у сфері виконавчої влади.
- Яка структура місцевих державних адміністрацій?
- Назвіть приклади актів місцевих державних адміністрацій.
- Які повноваження Кабінету Міністрів України у відносинах з місцевими державними адміністраціями?
- Розкрийте повноваження Президента України у сфері виконавчої влади.
- Охарактеризуйте адміністративно-правовий статус органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій.
- Що означає публічне правонаступництво?
- Поясніть суть публічного правонаступництва.
- Які види публічного правонаступництва?
- Розкрийте процедури здійснення публічного правонаступництва.
- Охарактеризуйте засади побудови і функціонування системи органів виконавчої влади на сучасному етапі.
- Назвіть конституційні засади демократичної організації виконавчої влади в Україні?
- Проаналізуйте оптимізацію системи органів виконавчої влади на сучасному етапі.
- Розкрийте законодавче регулювання організації, повноважень та порядку діяльності Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади України.
- Охарактеризуйте дотримання демократичних вимог щодо функціонування органів виконавчої влади.
- Що означає публічна правосуб'єктність органів виконавчої влади?
- Розкрийте порядок реєстрації юридичних осіб публічного права.
- Охарактеризуйте розвиток законодавства про державне регулювання і управління в окремих сферах суспільного життя.
- Проаналізуйте розвиток адміністративно-правового регулювання у сфері економіки на сучасному етапі.
- Здійсніть характеристику нової нормативно-правової бази і змін у системі органів управління соціально-культурною та адміністративно-політичною сферою.
- Яке майно забезпечує функціонування суб'єктів публічної адміністрації?
- Охарактеризуйте майно державних і комунальних підприємств, організацій, закладів, фондів.
- Здійсніть характеристику публічних грошових коштів як виду публічного майна.
- Розкрийте порядок використання публічного майна та розпорядження ним.

Тема 7. Публічні службовці у системі суб'єктів публічної адміністрації

Завдання 1. Охарактеризувати основні моделі публічної служби.

Завдання 2. Проаналізувати способи заміщення посад.

Завдання 3. Заповнити таблицю «Види публічної служби»:

Таблиця

Види публічної служби	Характеристика
Цивільна служба	
Мілітаризована служба (військова державна служба і правоохоронна (воєнізована) державна служба)	
Державна служба	
Служба в органах місцевого самоврядування	
Політична служба	
Професійна діяльність суддів (суддівська служба)	
Види публічної служби	Характеристика
Професійна діяльність прокурорів (прокурорська служба)	
Альтернативна (невійськова) служба	
Патронатна служба в державних органах	

Завдання 4. Заповнити таблицю «Принципи державної служби»:

Таблиця

Принцип державної служби	Зміст принципу
Верховенства права	
Законності	
Професіоналізму	
Патріотизму	
Доброчесності	
Ефективності	
Забезпечення рівного доступу до державної служби	
Політичної неупередженості	
Прозорості	
Стабільності	

Питання для самоконтролю

- Дайте визначення поняття публічної служби.
- Як особливості публічної служби?
- Охарактеризуйте основні моделі публічної служби.
- Здійсніть характеристику поняття «публічний службовець».
- Як співвідносяться поняття «посадова особа» та «службова особа»?
- Дайте визначення поняття посади.

- Назвіть види посад.
- Які способи заміщення посад?
- Охарактеризуйте види публічної служби.
- Які ознаки державної служби як різновиду публічної служби?
- Розкрийте законодавче регулювання державної служби.
- Назвіть принципи державної служби.
- Поясніть зміст принципів верховенства права; законності; професіоналізму; патріотизму; доброчесності; ефективності; забезпечення рівного доступу до державної служби; політичної неупередженості; прозорості; стабільності.
- Який порядок проведення конкурсу на зайняття посад державної служби?
- Охарактеризуйте порядок призначення на посаду державної служби.
- Розкрийте суть випробування та особливості встановлення відповідності державного службовця займаній посаді.
- Який порядок стажування державних службовців?
- Охарактеризуйте порядок проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком.
- У якому порядку проводиться спеціальна перевірка наявності в осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, корпоративних прав?
- Охарактеризуйте поняття «службова кар'єра».
- Розкрийте порядок проходження публічної служби.
- Які ранги присвоюють державним службовцям?
- Назвіть особливості звань (чинів) службовців спеціалізованої державної служби.
- Охарактеризуйте переведення державних службовців.
- Розкрийте суть службового відрядження.
- Що означає зміна істотних умов державної служби?
- Коли проводять оцінювання результатів службової діяльності?
- Охарактеризуйте порядок оцінювання результатів службової діяльності.
- Розкрийте порядок підвищення рівня професійної компетентності державних службовців.
- Які особливості проходження державної служби в окремих державних органах?
- Назвіть особливості патронатної служби.
- Розкрийте порядок припинення публічної служби.
- Охарактеризуйте підстави для припинення державної служби.
- Які напрямки вдосконалення правового регулювання порядку припинення публічної служби?
- Назвіть особливості служби в органах місцевого самоврядування.
- Наведіть приклади посад в органах місцевого самоврядування.
- Як класифікують посади в органах місцевого самоврядування?
- Розкрийте загальні умови вступу на державну службу.
- Назвіть спеціальні вимоги, які ставляться до громадян при вступі на державну службу.
- Який порядок прийняття на службу в органи місцевого самоврядування?
- Здійсніть характеристику принципів служби в органах місцевого самоврядування: служіння територіальній громаді; поєднання місцевих і державних інтересів; верховенства права, демократизму і законності; гуманізму і соціальної справедливості; гласності; пріоритету прав та свобод людини і громадянина; рівних можливостей доступу громадян до служби в органах місцевого самоврядування з урахуванням їх ділових якостей та професійної підготовки; професіоналізму, компетентності, ініціативності, чесності, відданості справі; підконтрольності, підзвітності, персональної відповідальності за порушення дисципліни і неналежне виконання службових обов'язків; дотримання прав місцевого самоврядування; правової і соціальної

захищеності посадових осіб місцевого самоврядування; захисту інтересів відповідної територіальної громади; фінансового та матеріально-технічного забезпечення служби за рахунок коштів місцевого бюджету; самостійності кадрової політики в територіальній громаді.

- Скільки рангів посадових осіб місцевого самоврядування?
- Розкрийте порядок атестації посадових осіб місцевого самоврядування.
- Проаналізуйте підстави припинення служби в органах місцевого самоврядування.
- Охарактеризуйте правовий статус публічного службовця.
- Які елементи адміністративно-правового статусу державного службовця?
- Назвіть права державного службовця.
- Розкрийте обов'язки публічного службовця.
- Охарактеризуйте правовий статус посадових осіб місцевого самоврядування як публічних службовців.
- Які правообмеження пов'язані зі статусом публічного службовця?
- Розкрийте обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування.
- Які особливості відповідальності публічного службовця?
- Охарактеризуйте дисциплінарну відповідальність державних службовців.
- Розкрийте матеріальну відповідальність публічних службовців.
- Проаналізуйте особливості адміністративної відповідальності публічних службовців.
- Охарактеризуйте кримінальну відповідальність публічних службовців.
- Який порядок проведення службового розслідування?
- Назвіть засоби правового захисту публічних службовців.
- Розкрийте особливості інших видів публічної служби.
- Які проблеми правового регулювання публічної служби?
- Запропонуйте шляхи удосконалення чинного законодавства, що регулює публічну службу.
- Проаналізуйте правову культуру (антикультуру) у сфері публічної служби.
- Охарактеризуйте захист права на державну службу.
- Здійсніть загальну характеристику адміністративного судочинства у справах щодо розгляду спорів з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби.

Тема 8. Інструменти діяльності публічної адміністрації

Завдання 1. Проаналізувати стандарти надання адміністративних послуг.

Завдання 2. Охарактеризувати фактичну дію як інструмент публічного адміністрування.

Завдання 3. Проаналізувати умови застосування адміністративного розсуду.

Завдання 4. Охарактеризувати план як інструмент публічного адміністрування.

Завдання 5. Проаналізувати використання електронного врядування в публічному адмініструванні.

Завдання 6. Заповнити таблицю «Види адміністративних актів»:

Таблиця

Види адміністративних актів	Характеристика
Наказові	
Правовстановлюючі	
Підтверджуючі	
Обтяжуючі	

Питання для самоконтролю

- Охарактеризуйте нормативні акти публічної адміністрації як інструмент діяльності публічної адміністрації.
- У чому полягає суть та значення нормативних актів публічної адміністрації?
- Назвіть види нормативних актів публічної адміністрації.
- Які юридичні передумови нормативних актів публічної адміністрації?
- Розкрийте повноваження на видання нормативних актів.
- Назвіть формальні вимоги до нормативних актів публічної адміністрації.
- Охарактеризуйте матеріальні вимоги до нормативних актів публічної адміністрації.
- Що означає незаконність нормативних актів публічної адміністрації?
- Які наслідки незаконності нормативних актів публічної адміністрації?
- Охарактеризуйте адміністративний акт як інструмент діяльності публічної адміністрації.
- Розкрийте суть та значення адміністративного акта.
- Назвіть основні риси адміністративного акта.
- Які види адміністративних актів;
- Які особливості наказових, правостановлюючих та підтверджуючих адміністративних актів?
- Назвіть особливості обтяжуючих та сприяючих адміністративних актів.
- Розкрийте юридичні передумови адміністративних актів публічної адміністрації.
- Які основні критерії законності адміністративного акта?
- Що означає допустимість адміністративного акта?
- Охарактеризуйте формальні вимоги до адміністративного акта.
- Розкрийте процедури видання адміністративного акта.
- Здійсніть характеристику форми адміністративного акта.
- Які матеріальні вимоги до адміністративного акта?
- Проаналізуйте видання адміністративного акта на підставі дискреційних повноважень.
- Охарактеризуйте видання адміністративного акта, який зачіпає права великої кількості осіб.
- Що означає чинність адміністративного акта?
- Розкрийте припинення дії адміністративного акта.
- Поясніть дефектність адміністративного акта.
- Назвіть наслідки дефектності адміністративного акта.
- Які особливості заперечного адміністративного акта?
- Що означає нікчемний адміністративний акт?
- Назвіть наслідки порушення процедури видання адміністративного акта.
- Охарактеризуйте адміністративний договір як інструмент діяльності публічної адміністрації.
- Розкрийте юридичне значення адміністративного договору.
- Які ознаки адміністративного договору?
- Розмежуйте адміністративні договори та приватно-правові договори.
- Назвіть види адміністративних договорів.
- Які юридичні передумови адміністративного договору?
- Що означає незаконний адміністративний договір?
- Які юридичні наслідки незаконного адміністративного договору?
- Охарактеризуйте запровадження договірних форм у адміністративно-правовій сфері.
- Дайте визначення поняття «адміністративний договір» у законодавстві та теорії адміністративного права.

- Розкрийте дискусійні питання правової природи адміністративного договору.
- Проаналізуйте загально-правові ознаки договору в публічному праві.
- Здійсніть характеристику підходів до визначення сутності адміністративного договору.
- Назвіть специфічні ознаки адміністративного договору: предмет договору; суб'єкти договору; обов'язкова наявність адміністративної правосуб'єктності сторін; мета договору.
- Які види адміністративних договорів?
- В чому полягають особливості застосування адміністративних договорів?
- Охарактеризуйте чинність адміністративного договору (умови чинності, припинення чинності).
- Дайте визначення поняття нікчемності адміністративного договору.
- Які підстави визнання адміністративного договору нікчемним?
- Дайте визначення поняття «адміністративні послуги».
- Назвіть основні ознаки адміністративних послуг.
- Розкрийте відмінність адміністративної послуги від інших видів послуг у публічній сфері.
- Класифікуйте адміністративні послуги.
- Які принципи надання адміністративних послуг?
- Назвіть правові наслідки діяльності з надання адміністративних послуг.
- Хто є суб'єктами відносин щодо надання адміністративних послуг?
- Назвіть суб'єктів звернення.
- Хто є суб'єктами надання адміністративних послуг?
- Охарактеризуйте повноваження щодо надання адміністративних послуг.
- Розкрийте зміст стандартів надання адміністративних послуг.
- Який порядок утворення та організації роботи центрів надання адміністративних послуг?
- Охарактеризуйте надання супутніх послуг.
- Проаналізуйте порядок надання адміністративних послуг.
- Які стадії процедури надання адміністративної послуги?
- Назвіть юридичні документи та дії, що супроводжують процедуру надання адміністративних послуг.
- Які строки надання адміністративних послуг?
- Охарактеризуйте правові засади реалізації прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб у сфері надання адміністративних послуг.
- Визначте сферу дії Закону України «Про адміністративні послуги».
- Назвіть принципи державної політики у сфері надання адміністративних послуг.
- Які основні вимоги до регулювання надання адміністративних послуг?
- Які вимоги щодо якості надання адміністративних послуг?
- Розкрийте відповідальність за порушення вимог законодавства у сфері надання адміністративних послуг.
- Дайте визначення поняття фактичної дії як інструмента публічного адміністрування.
- Охарактеризуйте юридичне значення фактичної дії.
- Які ознаки фактичної дії як інструмента публічного адміністрування?
- Визначте сферу застосування фактичних дій як інструментів публічного адміністрування.
- Які основні види фактичних дій?
- Наведіть приклади фактичної дії як інструмента публічного адміністрування.
- Охарактеризуйте поняття адміністративного розсуду у публічному адмініструванні.
- Розкрийте сутність адміністративного розсуду.
- Назвіть види адміністративного розсуду.
- Які умови застосування адміністративного розсуду?

- Проаналізуйте використання електронного врядування в публічному адмініструванні.
- Розкрийте поняття електронного врядування.
- Назвіть елементи електронного врядування.
- Охарактеризуйте співвідношення понять «електронне врядування», «електронна держава», «електронна демократія», «електронний парламент», «електронний уряд», «електронний суд».
- Здійсніть характеристику поняття плану як інструмента публічного адміністрування.
- Розкрийте юридичне значення плану як інструменту публічного адміністрування.
- Які ознаки плану як інструменту публічного адміністрування?
- Яка сфера застосування та види планів як інструментів адміністративного права?
- Назвіть види планів як інструментів адміністративного права.

Тема 9. Позасудовий захист прав, свобод та законних інтересів приватних осіб у відносинах із публічною адміністрацією

Завдання 1. Підготувати та представити на семінарському занятті презентацію з описом і критичним аналізом публічного захисту прав і свобод фізичних та юридичних осіб засобами громадянського суспільства.

Завдання 2. Охарактеризувати забезпечення прав, свобод людини і громадянина та законних інтересів фізичних і юридичних осіб у процесі проваджень за заявами, скаргами та пропозиціями громадян.

Завдання 3. Проаналізувати форми адміністративно-правового захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб.

Завдання 4. Охарактеризувати забезпечення прав, свобод людини і громадянина Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини.

Питання для самоконтролю

- Дайте визначення поняття адміністративно-правового захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб.
- Назвіть форми адміністративно-правового захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб.
- Які способи забезпечення прав свобод людини і громадянина Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини?
- Охарактеризуйте забезпечення прав, свобод людини і громадянина та законних інтересів фізичних і юридичних осіб у процесі проваджень за заявами, скаргами та пропозиціями громадян.
- Що означає публічний захист прав і свобод фізичних та юридичних осіб засобами громадянського суспільства?
- Розкрийте суть адміністративного оскарження.
- Назвіть підстави подання скарги.
- Який порядок подання скарги?
- Розкрийте предмет адміністративного оскарження.
- Хто може бути суб'єктами адміністративного оскарження?
- Назвіть суб'єктів розгляду адміністративної скарги.
- Здійсніть характеристику процедури адміністративного оскарження.
- Розкрийте процедуру розгляду та вирішення справи за скаргою.
- Які можливі наслідки розгляду скарги?
- Які рішення можуть бути прийняті за наслідками адміністративного оскарження?

Тема 10. Захист приватної особи у сфері публічного адміністрування

Завдання 1. Охарактеризувати інструменти захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб у сфері публічного адміністрування.

Завдання 2. Порівняти позасудову (адміністративну) і судову процедуру відшкодування шкоди.

Завдання 3. Охарактеризувати юрисдикцію Європейського суду з прав людини у справах адміністративно-правового характеру.

Завдання 4. Проаналізувати зміст судового контролю за забезпеченням законності державного управління та охарактеризувати юридичну природу і призначення адміністративної юстиції як провідної форми судового захисту прав громадян у державному управлінні.

Завдання 5. Охарактеризувати проблему забезпечення доступності правосуддя в адміністративному судочинстві.

Питання для самоконтролю

- Назвіть інструменти захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб у сфері публічного адміністрування.
- Які види інструментів захисту особи?
- Як співвідносяться між собою інструменти захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб у сфері публічного адміністрування?
- Охарактеризуйте медіацію як засіб вирішення адміністративних суперечок.
- Назвіть межі відшкодування шкоди, завданої публічною адміністрацією.
- Які підстави відшкодування шкоди, завданої публічною адміністрацією?
- Розкрийте процедури, за якими суб'єкт публічного адміністрування відшкодовує шкоду, завдану приватній особі.
- Охарактеризуйте позасудову (адміністративну) процедуру відшкодування шкоди.
- У чому полягає зміст судової процедури відшкодування шкоди?
- Назвіть способи відшкодування шкоди.
- Який зміст судового контролю за забезпеченням законності державного управління?
- Охарактеризуйте захист від порушень з боку суб'єктів владних повноважень у системі адміністративного судочинства.
- Обґрунтуйте проблеми кодифікації законодавства про адміністративне судочинство.
- Поясніть юридична природу і призначення адміністративної юстиції як провідної форми судового захисту прав громадян у державному управлінні.
- Охарактеризуйте адміністративну юстицію як форму судового захисту прав і свобод громадян.
- Розкрийте проблему забезпечення доступності правосуддя в адміністративному судочинстві.
- Охарактеризуйте юрисдикцію Європейського суду з прав людини у справах адміністративно-правового характеру.
- Поясніть, яким чином можна не допускати порушень права особи на справедливий судовий розгляд?
- Здійсніть характеристику захисту прав і свобод громадян України в Європейському суді з прав людини.

Тема 11. Сучасні концепції адміністративної відповідальності

Завдання 1. Охарактеризувати «управлінську концепцію» інституту адміністративної

відповідальності.

Завдання 2. Проаналізувати адміністративну відповідальність юридичних осіб.

Завдання 3. Дослідити адміністративну відповідальність юридичних осіб.

Завдання 4. Проблеми застосування адміністративних стягнень на сучасному етапі.

Завдання 5. Охарактеризувати види адміністративних проступків за проектом Кодексу України про адміністративні проступки.

Питання для самоконтролю

- Охарактеризуйте адміністративну відповідальність як результат здійснення контролю у державному управлінні.
- Дайте визначення поняття адміністративної відповідальності.
- Назвіть види адміністративної відповідальності.
- Розкрийте склад правопорушення.
- У чому полягає суть «управлінської концепції» інституту адміністративної відповідальності?
- Охарактеризуйте адміністративну відповідальність юридичних осіб.
- Проаналізуйте «адміністративний порядок» накладання санкцій як ознаку управлінського характеру адміністративної відповідальності.
- Які види заходів адміністративного стягнення.
- Розкрийте нормативне закріплення заходів адміністративного стягнення.
- Яке цільове призначення адміністративних стягнень?
- Охарактеризуйте адміністративну деліктологія як науку.
- Що означає поняття «адміністративний делікт»?
- Розкрийте генезис інституту адміністративної відповідальності.
- Чи є суб'єктами адміністративної відповідальності юридичні особи?
- Здійсніть загальну характеристику проекту Кодексу України про адміністративні проступки.
- Назвіть види адміністративних стягнень.
- Розкрийте проблеми застосування адміністративних стягнень на сучасному етапі.
- Які види адміністративних проступків закріплені у проекті Кодексу України про адміністративні проступки?

1.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання передбачаються у формі рефератів-оглядів. Завдання обирається студентом на початку семестру і виконується за усталеними вимогами.

1.5.1. Основні вимоги до написання рефератів-оглядів

При виконанні індивідуального завдання необхідно взяти до уваги, що реферат (лат. *refere* – доношу, повідомляю, переказую) – це короткий переказ змісту наукової роботи, книги або вчення, оформлене у вигляді письмової публічної доповіді; доповідь на задану тему, зроблена на основі критичного огляду відповідних джерел інформації (наукових праць, літератури по темі).

Зі свого боку, реферат-огляд складається на основі декількох джерел і зіставляє різні точки зору з досліджуваного питання.

Реферат-огляд, незалежно від теми, містить визначені реквізити: титульна сторінка встановленого зразка, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел і додатки (у разі необхідності).

Обов'язково в тексті повинні бути посилання на джерела, що були використані при

написанні реферату. Посилання подаються у квадратних дужках з вказівкою номера джерела, за яким воно внесене у список використаних джерел, та сторінки (якщо подається точна цитата або числові дані), наприклад [3, с.8].

Технічні вимоги: текст має бути набраний шрифтом Times New Roman, 14 кеглем через 1,5 інтервали. Поля: верхнє – 2,0 см, нижнє – 2,0 см, лїве – 3,0 см, правє – 1,0 см. Загальний обсяг реферату-огляду – до 15 сторїнок формату А4.

1.5.2. Теми рефератїв-оглядїв

1. Публїчне адмїнїстрування у системї форм реалїзацї державної влади.
2. Система адмїнїстративного права.
3. Предмет адмїнїстративного права: сучасна характеристика.
4. Доктринальнї засади сучасного розвитку і реформування українського адмїнїстративного права.
5. Форми та тенденцї систематизацї адмїнїстративного законодавства.
6. Сучаснї пїдходи до розумїння предмету та методу адмїнїстративного права.
7. Способи регулювання управлїнських вїдносин адмїнїстративно-правовою нормою.
8. Пїдстави виникнення, змїни та припинення адмїнїстративно-правових вїдносин.
9. Адмїнїстративно-правовї норми.
10. Адмїнїстративно-правовї вїдносини.
11. Принцип верховенства права.
12. Принципи належного врядування.
13. Європейськї принципи адмїнїстративного права.
14. Загальна характеристика Європейського адмїнїстративного простору.
15. Принципи Європейського адмїнїстративного простору.
16. Юрисдикцїя Європейського суду з прав людини у справах адмїнїстративно-правового характеру.
17. Формалїзованї нацїональнї джерела адмїнїстративного права.
18. Формалїзованї мїжнароднї (європейськї) джерела адмїнїстративного права.
19. Судовї рїшення у системї джерел адмїнїстративного права.
20. Неформалїзованї джерела адмїнїстративного права.
21. Приватна особа як суб'єкт адмїнїстративного права.
22. Адмїнїстративна правосуб'єктнїсть приватної особи.
23. Окремї суб'єктивнї публїчнї права та їх реалїзацїя.
24. Проблеми правового регулювання органїзацїї і проведення масових публїчних акцїй (мирних зїбрань).
25. Правовї та органїзацїйнї засади створення та функцїонування Єдиного державного демографїчного реєстру та видачї документїв, що пїдтверджують громадянство України, посвїдчують особу чи її спецїальний статус.
26. Правовий статус іноземцїв та осїб без громадянства.
27. Адмїнїстративно-правовий статус бїженцїв та осїб, якї потребують додаткового або тимчасового захисту.
28. Система та види суб'єктїв публїчної адмїнїстрацїї.
29. Система органїв виконавчої влади.
30. Правовий статус суб'єктїв публїчної адмїнїстрацїї.
31. Система центральних органїв виконавчої влади.
32. Повноваження Президента України у сферї виконавчої влади.
33. Публїчне правонаступництво.
34. Засади побудови і функцїонування системи органїв виконавчої влади на сучасному етапї.
35. Адмїнїстративно-правовий статус органїв мїсцевого самоврядування,
36. Публїчне майно.
37. Основнї моделї публїчної служби.
38. Види публїчної служби.
39. Особливостї служби в органех мїсцевого самоврядування.

40. Правовий статус публічного службовця.
41. Відповідальність публічного службовця.
42. Захист права на державну службу.
43. Нормативні акти публічної адміністрації як інструмент діяльності публічної адміністрації.
44. Адміністративний акт як інструмент діяльності публічної адміністрації.
45. Адміністративний договір як інструмент діяльності публічної адміністрації.
46. Адміністративні послуги.
47. Фактична дія як інструмент публічного адміністрування.
48. Адміністративний розсуд у публічному адмініструванні.
49. Використання електронного врядування в публічному адмініструванні.
50. План як інструмент публічного адміністрування.
51. Адміністративне оскарження.
52. Публічний захист прав і свобод фізичних та юридичних осіб засобами громадянського суспільства.
53. Забезпечення прав свобод людини і громадянина Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини.
54. Інструменти захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб у сфері публічного адміністрування.
55. Відшкодування шкоди, завданої суб'єктами публічної адміністрації приватним особам.
56. Судовий контроль за забезпеченням законності державного управління.
57. Адміністративна юстиція як форма судового захисту прав і свобод громадян.
58. Юрисдикція Європейського суду з прав людини у справах адміністративно-правового характеру.
59. Проблеми застосування адміністративних стягнень на сучасному етапі.
60. Види адміністративних проступків за проектом Кодексу України про адміністративні проступки.
61. Юридичні особи як суб'єкти адміністративної відповідальності.
62. Адміністративна відповідальність як результат здійснення контролю у державному управлінні.

1.6. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі екзамену.

1.6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Адміністративне право як складовий елемент публічного права та його відмежування від приватного права.
2. Теорія субординації (теорія влади-підпорядкування).
3. Спеціально-правова теорія.
4. Двоступенева теорія.
5. Сучасні підходи до розуміння предмету та методу адміністративного права.
6. Процесуальний аспект адміністративного права: особливості тлумачення.
7. Система адміністративного права.
8. Доктринальні засади сучасного розвитку і реформування українського адміністративного права.
9. Європейські стандарти адміністративного права.
10. Поняття, зміст адміністративно-правової норми та її особливості.
11. Способи регулювання управлінських відносин адміністративно-правовою нормою.
12. Класифікація адміністративних норм.
13. Форми реалізації адміністративно-правової норми.
14. Суть, практичне значення та ознаки адміністративно-правових відносин.
15. Види адміністративно-правових відносин.
16. Структура адміністративних правовідносин.

17. Підстави виникнення, зміни та припинення адміністративно-правових відносин.
18. Значення принципів адміністративного права.
19. Тлумачення змісту принципу верховенства права у зарубіжних і вітчизняних дослідженнях.
20. Роль принципу верховенства права у формуванні європейської адміністративно-правової доктрини.
21. Принципи належного врядування.
22. Поняття та класифікація європейських принципів адміністративного права.
23. Характеристика європейських принципів адміністративного права, їх значення для забезпечення демократичних стандартів діяльності органів публічної адміністрації.
24. Європейський адміністративний простір як новела української адміністративно-правової науки, його загальна характеристика.
25. Характеристика основних аспектів поняття «Європейський адміністративний простір»: юридичний, політичний та ідеологічний.
26. Принципи Європейського адміністративного простору.
27. Характеристика стану запровадження принципів Європейського адміністративного простору в законодавстві України.
28. Юрисдикція Європейського суду з прав людини у справах адміністративно-правового характеру.
29. Поняття та класифікація джерел адміністративного права.
30. Формалізовані національні джерела адміністративного права.
31. Формалізовані міжнародні (європейські) джерела адміністративного права.
32. Судові рішення у системі джерел адміністративного права.
33. Неформалізовані джерела адміністративного права.
34. Супідрядність формалізованих джерел адміністративного права.
35. Колізії норм адміністративного права.
36. Чинність джерел адміністративного права у часі, у просторі, за колом осіб.
37. Сутність суб'єктивних публічних прав приватної особи.
38. Приватна особа як суб'єкт адміністративного права.
39. Окремі суб'єктивні публічні права та їх реалізація.
40. Проблеми правового регулювання організації і проведення масових публічних акцій (мирних зібрань).
41. Напрямки вдосконалення законодавчого регулювання адміністративно-правового статусу громадянина.
42. Врахування вимог Європейської конвенції з прав людини.
43. Правовий статус іноземців та осіб без громадянства.
44. Адміністративно-правовий статус біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту.
45. Система та види суб'єктів публічної адміністрації.
46. Система органів виконавчої влади, їх адміністративно-правовий статус.
47. Система органів місцевого самоврядування, їх адміністративно-правовий статус.
48. Національні комісії регулювання природних монополій як суб'єкти публічної адміністрації.
49. Установи (заклади) публічного права як суб'єкти публічної адміністрації.
50. Фонди публічного права як суб'єкти публічної адміністрації.
51. Суб'єкти делегованих повноважень як суб'єкти публічної адміністрації.
52. Правовий статус суб'єктів публічної адміністрації.
53. Повноваження Президента України у сфері виконавчої влади.
54. Поняття та особливості публічної служби.
55. Види публічної служби.
56. Основні моделі публічної служби.
57. Характеристика поняття «публічний службовець». Співвідношення понять «посадова особа» та «службова особа».
58. Правовий статус публічного службовця.

59. Вступ на публічну службу.
60. Службова кар'єра та порядок проходження публічної служби.
61. Припинення публічної служби.
62. Особливості служби в органах місцевого самоврядування.
63. Патронатна служба як вид публічної служби.
64. Проблеми правового регулювання публічної служби, шляхи удосконалення чинного законодавства.
65. Засоби правового захисту публічних службовців.
66. Захист права на державну службу.
67. Нормативні акти публічної адміністрації як інструмент діяльності публічної адміністрації.
68. Адміністративний акт як інструмент діяльності публічної адміністрації.
69. Поняття, юридичне значення та ознаки адміністративного договору.
70. Види адміністративного договору.
71. Поняття та основні ознаки адміністративних послуг.
72. Порядок надання адміністративних послуг.
73. Фактична дія як інструмент публічного адміністрування.
74. Адміністративний розсуд у публічному адмініструванні.
75. Використання електронного врядування в публічному адмініструванні.
76. План як інструмент публічного адміністрування.
77. Поняття та форми адміністративно-правового захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб.
78. Забезпечення прав свобод людини і громадянина Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини.
79. Забезпечення прав, свобод людини і громадянина та законних інтересів фізичних і юридичних осіб у процесі проваджень за заявами, скаргами та пропозиціями громадян.
80. Публічний захист прав і свобод фізичних та юридичних осіб засобами громадянського суспільства.
81. Адміністративне оскарження.
82. Інструменти захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб у сфері публічного адміністрування.
83. Відшкодування шкоди, завданої суб'єктами публічної адміністрації приватним особам.
84. Захист від порушень з боку суб'єктів владних повноважень у системі адміністративного судочинства.
85. Юрисдикція Європейського суду з прав людини у справах адміністративно-правового характеру.
86. Поняття та види адміністративної відповідальності.
87. Склад адміністративного правопорушення.
88. «Управлінська концепція» інституту адміністративної відповідальності.
89. Адміністративна відповідальність юридичних осіб.
90. «Адміністративний порядок» накладання санкцій як ознака управлінського характеру адміністративної відповідальності.
91. Поняття та види заходів адміністративного стягнення.
92. Адміністративна деліктологія як наука.
93. Генезис інституту адміністративної відповідальності.
94. Загальна характеристика проекту Кодексу України про адміністративні проступки.
95. Проблеми застосування адміністративних стягнень на сучасному етапі.
96. Види адміністративних проступків за проектом Кодексу України про адміністративні проступки.

1.6.2. Приклад екзаменаційного білету

1. Система адміністративного права.
2. Характеристика європейських принципів адміністративного права, їх значення для забезпечення демократичних стандартів діяльності органів публічної адміністрації.

3. Фактична дія як інструмент публічного адміністрування.

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

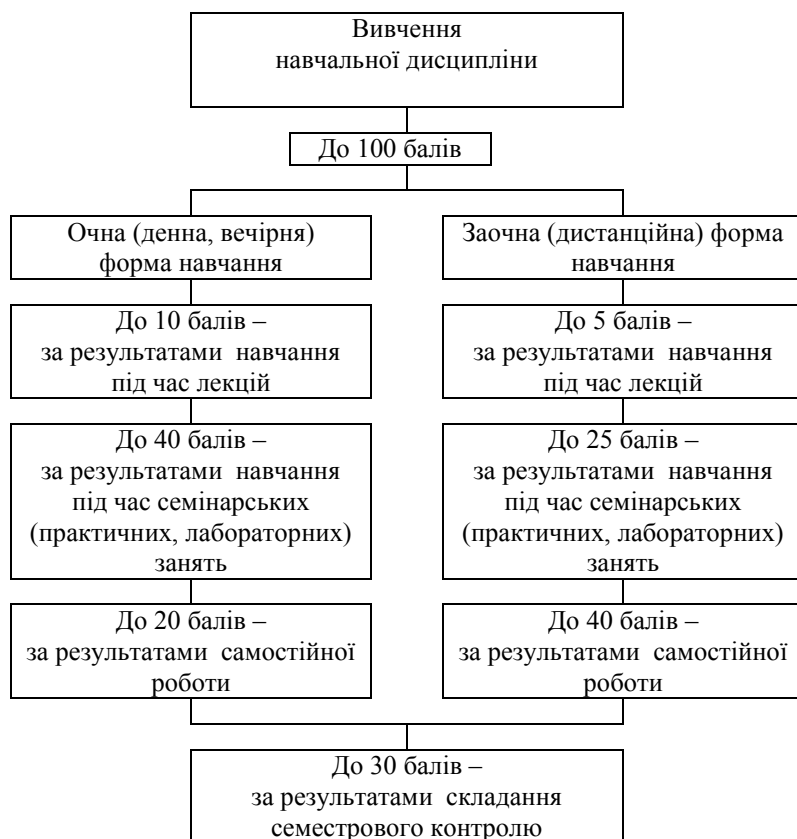

Рис. 2.1. Схема нарахування балів студентам за результатами навчання

2.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

З навчальної дисципліни «Сучасна доктрина адміністративного права» передбачено проведення 6 лекційних занять за денною та заочною формою навчання.

Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів:

За денною формою навчання:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій					
			1	2	3	4	5	6
1.	Заочна	8	1,7	3,3	5,0	6,7	8,3	10,0

За заочною формою навчання:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій					
			1	2	3	4	5	6
1.	Заочна	8	0,8	1,7	2,5	3,3	4,2	5,0

2.3. З навчальної дисципліни «Сучасна доктрина адміністративного права» передбачено проведення 4 семінарських заняття за денною і заочною формою навчання.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття кожному студенту до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань студентів наведені у п.4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права (затвердженого 29 травня 2017 року, протокол № 14).

2.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за самостійну роботу студентів та виконання індивідуальних завдань, наведено в наступній таблиці:

За денною формою навчання:

№ з/п	11 тем	Номер теми											Усього балів	
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
1.	Максимальна кількість балів за самостійну роботу	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
2.	Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання	9											9	
	Усього балів												20	

За заочною формою навчання:

№ з/п	11 тем	Номер теми											Усього балів	
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
1.	Максимальна кількість балів за самостійну роботу	3	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	31
2.	Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання	9											9	
	Усього балів												40	

3. Рекомендовані джерела

1. Авер'янов В. До питання так званих «управлінських послуг» / В. Авер'янов // Право України. – 2002. – № 6. – С. 125-127.
2. Авер'янов В. Нова доктрина українського адміністративного права: концептуальні позиції / В. Авер'янов // Право України. – 2006. – № 5. – С. 11-17.
3. Авер'янов В. Нове ставлення до прав людини – мета реформування українського адміністративного права / В. Авер'янов // Юридична Україна. – 2005. – № 5. – С. 31-35.
4. Авер'янов В. Потрібні нові концептуальні засади створення проекту Кодексу України про адміністративні проступки / В. Авер'янов, Д. Лук'янець, Н. Хорошак // Право України. – 2004. – № 11. – С. 11-16.
5. Авер'янов В. Реформування українського адміністративного права: ґрунтовний привід для теоретичної дискусії / В. Авер'янов // Право України. – 2003. – № 5. – С. 117-120.
6. Авер'янов В.Б. Адміністративне право України: доктринальні аспекти реформування / В. Авер'янов // Право України. – 1998. – № 8. – С. 8-13.
7. Административная юстиция в новых европейских демократиях: Практ. исслед. в сфере

- адм. права и процесса в Болгарии, Эстонии, Венгрии, Польше и Украине. – К. : АртЭк; Будапешт: ОСИ/КОЛПИ.
8. Административное право зарубежных стран: учебник / Под ред. А.Н. Козырина и М.А. Штатиной. – М. : СПАРК, 2003. – 464 с.
 9. Адміністративна відповідальність: навчальний посібник / За заг. ред. Т.О. Коломоєць. – К. : Істина, 2011. – 184 с.
 10. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України /Автор-упорядник: В.П. Тимошук. – К. : Факт, 2003. – 496 с.
 11. Адміністративна реформа в Україні: шлях до Європейської інтеграції. Збірник наукових праць. – К., 2003.
 12. Адміністративна юстиція України: проблеми теорії і практики. Настільна книга судді / О.М. Пасенюк, О.Н. Панченко, В.Б. Авер'янов та ін.; за заг. ред. О.М. Пасенюка. – К. : Істина, 2007. – 608 с.
 13. Адміністративне деліктне законодавство: Зарубіжний досвід та пропозиції реформування в Україні / Автор-упорядник О.А. Банчук. – К. : Книги для бізнесу, 2007. – 912 с.
 14. Адміністративне право : навч. посіб. / О.І. Остапенко, З.Р. Кисіль, М.В. Ковалів, Р.В. Кисіль. – К. : Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. – 536 с.
 15. Адміністративне право : підручник / НУ «ЮАУ ім. Ярослава Мудрого» ; за заг. ред.: Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, В. В. Зуй. – 2-ге вид., переробл. та допов. – Х. : Право, 2013. – 656 с.
 16. Адміністративне право для студентів: просто і зрозуміло: Збірник матеріалів засідання круглого столу, м. Київ, 5 березня 2018 р. / ред. кол. В. В. Галуцько, Н. О. Армаш, К. М. Куркова та ін. - К. : НДППІ, 2018. - 76 с.
 17. Адміністративне право України (Загальна частина) : навч. посіб. / О.А. Задихайло. – Харків : Право, 2016. – 308 с.
 18. Адміністративне право України : підручник / За заг. ред. д.ю.н., проф. Т.О. Коломоєць. – Київ: «Істина», 2008. – 219 с.
 19. Адміністративне право України. Академічний курс : підруч.: у двох томах: Том 1. Загальна частина / Ред. колегія: В.Б. Авер'янов (голова). – К. : ТОВ Видавництво «Юридична думка», 2007. – 592 с.
 20. Адміністративне право України. Академічний курс : підруч.: у двох томах: Том 2. Особлива частина / Ред. колегія: В.Б. Авер'янов (голова). – К. : ТОВ Видавництво «Юридична думка», 2009. – 600 с.
 21. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник / Т.О. Коломоєць. – К., 2012. – 528 с.
 22. Адміністративне право України. Загальна частина: навч. посіб. / Ю.П. Битяк, В.В. Зуй. – К., 2011. – 240 с.
 23. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко [та ін.]. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. – 446 с.
 24. Адміністративне право України: підручник / За заг. ред. Т.О. Коломоєць. – К. : Істина, 2009. – 475 с.
 25. Адміністративне право України: підручник / За загальною редакцією С.В. Ківалова. – Одеса: Юридична література, 2003.
 26. Адміністративне право України. Повний курс : підручник // Колектив авторів : В. Галуцько, Н. Армаш, В. Басс, А. Берлач, В. Біла, В. Бойко, О. Буханевич, А. Бучинська, Н. Васильченко, І. Гавловський, Н. Галіцина, В. Галуцько, С. Гречанюк, Ю. Делія, С. Дембіцька, О. Джафарова, С. Діденко, П. Діхтієвський, О. Дрозд, О. Єщук, Д. Журавльов, О. Заярний, О. Зима, А. Іванищук, Т. Карабін, С. Кічмаренко, Л. Коваленко, А. Коваль, А. Ковальчук, Т. Коломоєць, І. Костенко, В. Крикун, О. Кузьменко, В. Курило, К. Куркова, В. Куценко, В. Лаговський, Я. Лазур, Ю. Легеза, А. Манжула, С. Марченкова, Т. Мацелик, В. Мацюк, Р. Мкртчян, І. Орловська, В. Пашинський, С. Петков, Ю. Пирожкова, М. Пихтін, І. Риженко, О. Рогач, О. Рябченко, Л. Савранчук, М. Савюк, О. Світличний, С. Слюсаренко, Є. Соболь, О. Соловійова, В. Стеценко, С. Стеценко, С. Циганок, К. Чижмарь, К. Шкарупа, І. Шопіна, В. Щавінський. – Київ:

- НДПП, 2018. – 464 с.
27. Адміністративне процесуальне право: Навч. посібник / кол. авт. ; за заг. ред. Т.П. Мінки. – Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. – 320 с.
 28. Адміністративне судочинство : навчальний посібник / за заг. ред. проф. О. П. Рябченко. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – 304 с.
 29. Адміністративне судочинство в Україні: Книга друга. Кодекс України про адміністративні проступки (проект) (серія «Реформи судів України»). – Харків: Консум, 2003. – 332 с.
 30. Адміністративно-правове забезпечення реформування судоустрою та судочинства в Україні / Н. Д. Квасневська. – Київ : [б. в.], 2016. – 534 с.
 31. Алфьоров С. М., Ващенко С. В., Долгополова М. М., Купін А. П. Адміністративне право. Загальна частина. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 216 с.
 32. Бахрах Д.Н. Состав административного проступка: учеб. пособие / Д.Н. Бахрах. – Свердловск: СЮИ, 1987. – 68 с.
 33. Бахрах Д.Н., Ренов Э.Н. Производство по делам об административных правонарушениях / Д.Н. Бахрах, Э.Н.Ренов. – М., 1989.
 34. Белевська О. Проблеми визначення сутності адміністративно-правового статусу іноземців в Україні / О. Белевська // Право України. – 2008. – № 1. – С.139-143.
 35. Бородін І.Л. Адміністративно-юрисдикційний процес: монографія / І.Л. Бородін. – К. : Алерта, 2007. – 184 с.
 36. Бортняк Д. Сутність, мета та види заходів провадження у справах про адміністративні правопорушення / Д.Бортняк // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 1. – С. 42-44.
 37. Бортняк Д. Характеристика провадження у справах про адміністративні правопорушення в умовах реформування адміністративного права / Д.Бортняк // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – № 10. – С. 179-182.
 38. Васильєв З.А. Общественная опасность – основной критерий отграничения административных правонарушений от преступлений / З.А. Васильев // Государство и право. – 2007. – № 4. – С. 84-90.
 39. Васьковська О. Актуальні проблеми права на збори, мітинги, походи та демонстрації в Україні / О. Васьковська // Право України. – 2007. – № 8. – С. 74-77.
 40. Ващенко С.В. Проведення по виконанню постанов про накладення адміністративних стягнень: навч. посібник / С.В. Ващенко, В.Г. Поліщук. [За заг. ред. В. П. Петкова]. – Запоріжжя: Юрид. інститут МВС України, 2000. – 72 с.
 41. Весельська Т. Адміністративне затримання особи: українські реалії та міжнародний досвід / Т. Весельська // Право України. – 2010. – №2. – С. 243-250.
 42. Весельська Т. Проведення у справах про адміністративні правопорушення: межі оскарження в адміністративному судочинстві / Т. Весельська // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2010. – № 31. – С.15-21.
 43. Виконавча влада і адміністративне право / За заг. ред. В.Б. Авер'янова. – К. : Видавничий дім “Ін-Юре”, 2002. – 668 с.
 44. Вимоги Європейського Суду з прав людини та стандарти Ради Європи до процедур накладення адміністративних стягнень // Адміністративне деліктне законодавство: Зарубіжний досвід та пропозиції реформування в Україні / [Автор-упорядник О.А. Банчук]. – К. : Книги для бізнесу, 2007. – С. 233-243.
 45. Галабурда Н. Особливості процесуального порядку застосування тимчасового затримання транспортних засобів / Н. Галабурда // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 4. – С. 30-33.
 46. Галуцько В.В., Курило В.І., Короєд С.О. та ін. Адміністративне право України. Т.1. Загальне адміністративне право: навчальний посібник / [В.В. Галуцько, В.І. Курило, С.О. Короєд, О.Ю. Дрозд, І.В. Гиренко, О.М. Єщук, І.М. Риженко, А.А. Іванищук, Р.Д. Саунін, І.М. Ямкова]; за ред. проф. В.В. Галуцька. – Херсон: Грінь Д.С., 2015. – 272 с.
 47. Герасименко Є. Суб'єкт адміністративного проступку / Є. Герасименко // Право України.

- 1999. – № 4. – С. 114-115.
48. Герасименко Є. Форми та види вини при вчиненні адміністративного правопорушення / Є.Герасименко // Право України. – 1998. – №7. – С.80-86.
49. Голосніченко І. Прогалини у правовому регулюванні порушення провадження в справі про адміністративне правопорушення / І. Голосніченко // Право України. – 2003. – № 7. – С. 73-77.
50. Гончарук С.Т. Адміністративна відповідальність: Навч.-метод, посібник / С.Т. Гончарук. – Національний авіаційний ун-т. – К. : НАУ, 2005. – 118 с.
51. Гордєєв В. Особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху у разі їх фіксації засобами фото- і кінозйомки, відеозапису / В. Гордєєв // Право України. – 2009. – № 5. – С. 143-149.
52. Горьова С. Класифікація норм адміністративного права: проблеми методології / С.Горьова // Право України. –1998. – № 12. – С.43-46.
53. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
54. Гуржій Т. Актуальні проблеми законодавчого регулювання адміністративно-деліктних відносин у сфері безпеки дорожнього руху / Т. Гуржій // Право України. – 2009. – № 3. – С. 90-95.
55. Гуржій Т. Встановлення ознак суб'єкта адміністративного делікту в процесі адміністративно-правової кваліфікації / Т. Гуржій // Право України. – 2003. – № 5. – С.75-80.
56. Гуржій Т.О. Предмет адміністративного делікту / Т.О. Гуржій // Право України. – 2006. – № 7. – С. 25-27.
57. Демократичні засади державного управління та адміністративне право : монографія / Кол. авт. : О.С. Шемшученко, В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, І.О. Кресіна, В.П. Нагребельний та ін. / за заг. ред. д.ю.н. В.Б. Авер'янова. – К. : Видавництво «Юридична думка», 2010. – 496 с.
58. Демський Е. Актуальні питання правового регулювання процесуальної форми реалізації засад запобігання та протидії корупції / Е. Демський // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2010. – № 31. – С. 22-33.
59. Демський Е. Особливості перегляду постанови у справі про адміністративне правопорушення / Е. Демський // Юридична Україна. – 2009. – № 2. – С. 20-24.
60. Демський Е.Ф. Адміністративне процесуальне право України: навч. посіб. / Е.Ф. Демський. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 496 с.
61. Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право / В.Б. Авер'янов, В.А. Дерезь, А.М. Школик та ін.; за заг. ред. В.Б. Авер'янова. – К. : Юстініан, 2007. – 288 с.
62. Деякі питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади: Постанова КМУ від 02.09.2019 р. № 829. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/829-2019-п>
63. Диновський Д.М. Проблеми адаптації адміністративного законодавства України до законодавства Європейського Союзу / Д.М. Диновський // Часопис Київського університету права. – 2005. – № 3. – С. 102-105.
64. Додин Е.В. Административная деликтология / Е.В. Додин. – Одесса, 1995.
65. Долежан В. Проблеми правового регулювання організації і проведення масових публічних акцій / В. Долежан // Право України. – 2003. – № 7. – С. 84-90.
66. Доненко В.В. Керування транспортом у стані сп'яніння: адміністративно-деліктні проблеми: монографія / В.В. Доненко, В.К. Колпаков. – Д. : Юрид. акад. МВС, 2003. – 196 с.
67. Дяченко О. Визначення суб'єкта адміністративного правопорушення та його загальних ознак: окремі проблеми / О. Дяченко // Право України. – 2001. – № 8. – С. 83-86.
68. Европейское право: учебник для вузов / Под. общ. ред. д.ю.н., проф. Л.М. Энтина. – М. : Норма, 2004. – 720 с.
69. Жуковский А.Г. Административная ответственность в сфере предпринимательских

- отношений. Вопросы теории и практики / А.Г. Жуковский.– Х. : Одиссей, 2000. – 224 с.
70. Забарний Г. Адміністративно-правова характеристика суб'єкта адміністративних порушень законодавства про захист прав споживачів / Г. Забарний, Л. Менів // Право України. – 2009. – № 10. – С. 149-157.
 71. Загальне адміністративне право : підручник / Гриценко І.С., Мельник Р.С., Пухтецька А.А. та інші; за заг. ред. І.С. Гриценка. – К. : Юрінком Інтер, 2015. – 568 с.
 72. Иванов В.В. Материально-правовые и процессуальные гарантии законности привлечения к административной ответственности: учебное пособие / В.В. Иванов. – Одесса: Астропринт, 2001. – 156 с.
 73. Карабін Т.О. Розподіл повноважень публічної адміністрації / Т.О. Карабін. – Ужгород : Гражда, 2016. – 220 с.
 74. Кізіма Н. Особливості застосування конфіскації як одного із видів адміністративних стягнень / Н. Кізіма // Право України. – 2001. – № 4. – С. 80-83.
 75. Кінаш Я. Альтернативи заходів адміністративного впливу на неповнолітніх / Я. Кінаш // Право України. – 2003. – № 4. – С. 90-93.
 76. Коваль Л.В. Административно-деликтные отношения / Л.В. Коваль. – К., 1979.
 77. Коваль Л.В. Відповідальність за адміністративні правопорушення: Монографія. / Л.В. Коваль. – К. : Вища школа, 1975. – 160 с.
 78. Ковальчук Ю. Особливості адміністративної відповідальності неповнолітніх / Ю. Ковальчук // Право України. – 2003. – №6. – С. 111-114.
 79. Ковбас І.В., Федорук Н.С. Адміністративне право України. Конспект лекцій. – Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2015. –160 с.
 80. Когут О.В. До питання про вдосконалення адміністративно-деліктного законодавства / О.В. Когут // Університетські наукові записки. – 2006. № 1. – С. 191-197.
 81. Кодекс адміністративного судочинства України: уауково-практичний коментар / С.В. Ківалов, Є.О. Харитонов, О.І. Харитонова та ін.; за ред.. С.В. Ківалова, О.М. Пасенюка, О.І. ХаритонОВОЇ – К. : Правова єдність, 2009. – 378 с.
 82. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-Х. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
 83. Кодекс України про адміністративні правопорушення: наук.-практ. коментар / [за ред. Р.А. Калюжного, М.І. Іншина та І.М. Шопіної]. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2011. – 780 с.
 84. Коліушко І. Політика держави у сфері адміністративної відповідальності / І. Коліушко, О. Банчук // Дзеркало тижня. – 14-20 липня 2007. – № 27 (656).
 85. Коломоєць Т. Адміністративний штраф: матеріальні і процесуальні характеристики / Т. Коломоєць // Право України. – 1999. – № 8. – С. 90-92.
 86. Коломоєць Т. Адміністративні та фінансові штрафи за законодавством України: порівняльно-правова характеристика / Т. Коломоєць // Підприємство, господарство і право. – 2001. – № 8. – С. 76-77.
 87. Коломоєць Т. Класифікація заходів адміністративно-правового примусу / Т. Коломоєць // Право України. – 2003. – № 2. – С. 105-111.
 88. Коломоєць Т. Щодо доцільності системного підходу при дослідженні потенціалу адміністративного примусу в публічному праві України / Т. Коломоєць //Право України. – 2003. – № 5. – С. 120-123.
 89. Коломоєць Т.О. Адміністративний примус у публічному праві України: теорія, досвід та практика реалізації: Монографія / Т.О. Коломоєць / За заг. ред. В. К. Шкарупи. – Запоріжжя: Поліграф, 2004. – 404 с.
 90. Коломоєць Т.О. Виправні роботи як вид адміністративного стягнення за законодавством України: теорія, досвід, та практика застосування: монографія / Т.О. Коломоєць, І.О. Сквірський. – К. : Істина, 2008. – 184 с.
 91. Коломоєць Т.О. Захисник у провадженні у справах про адміністративні правопорушення: монографія / Т.О. Коломоєць, Р.В. Сінельнік. – К. : Істина, 2008. – 184 с.
 92. Коломоєць Т.О. Штрафи за законодавством про адміністративні правопорушення України: монографія / Т.О. Коломоєць. – Запоріжжя: ВЕРЖЕ, 2000. – 240 с.

93. Колотило О. Апеляційне оскарження постанови судді у справах про адміністративне правопорушення потребує вдосконалення / О. Колотило // Право України. – 2009. – № 8. – С. 119-123.
94. Колпаков В. Досвід Росії і Казахстану щодо реформування законодавства про адміністративну відповідальність / В. Колпаков // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 11. – С. 44-47.
95. Колпаков В. Предмет адміністративного права: оновлення парадигми / В. Колпаков, Т. Мацелик // Право України. – 2010. – № 8. – С. 110-116.
96. Колпаков В.К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право): навч. посіб. / В.К. Колпаков. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 256 с.
97. Колпаков В.К. Адміністративна деліктоздатність іноземців: проблеми регулювання відповідальності / В.К. Колпаков // Право України. – 2004. – № 1. – С. 81-85.
98. Колпаков В.К. Адміністративний проступок: радянська доктрина / В.К. Колпаков // Юридика України. – 2004. – № 7. – С. 17-26.
99. Колпаков В.К. Адміністративно-деліктна законотворчість: поняття і функції / В.К. Колпаков // Право України. – 2002. – № 6. – С. 25-31.
100. Колпаков В.К. Адміністративно-деліктний правовий феномен: монографія / В.К. Колпаков. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 528 с.
101. Колпаков В.К. Курс адміністративного права України : підручник / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух, В.Д. Сущенко та ін. / 2-ге вид., перероб. і допов. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 872 с.
102. Колпаков В.К. Теоретичний вимір законодавчого регулювання порушення справи про адміністративний проступок / В.К. Колпаков // Право України. – 2005. – № 2. – С. 10-14.
103. Колпаков В.К. Шкідливість і суспільна небезпека адміністративного делікту: розмежування за філософським виміром / В.К. Колпаков // Юридика України. – 2004. – № 10. – С. 19-28.
104. Колпаков В.К. Теорія адміністративного проступку. Монографія / В.К. Колпаков, В.В. Гордєєв. – Х.: Харків юридичний, 2016. – 344 с.
105. Комзюк А. Адміністративний примус: деякі загальні проблеми дослідження та правового регулювання в контексті забезпечення прав людини / А. Комзюк // Право України. – 2004. – № 4. – С. 46-49.
106. Комзюк А.Т. Заходи адміністративного примусу в правоохоронній діяльності міліції: поняття, види та організаційно-правові питання реалізації: монографія / А.Т. Комзюк / За заг. ред. проф. О. М. Бандурки. – Х. : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. – 336 с.
107. Концепція адміністративної реформи в Україні // ОВУ. – 1999. – №21. – Ст. 943.
108. Концепція реформування інституту адміністративної відповідальності в Україні: проект, розглянутий і схвалений 12.07.2007 р. Комітетом з верховенства права Національної комісії зі зміцнення демократії та утвердження верховенства права // Адміністративне деліктне законодавство: Зарубіжний досвід та пропозиції реформування в Україні / Автор-упорядник О.А. Банчук. – К. : Книги для бізнесу, 2007. – 912 с. – С. 274-287.
109. Корнякова Т. Прокурорський нагляд за додержанням законодавства про адміністративні правопорушення / Т. Корнякова // Юридический вестник. – 2004. – № 1. – С. 91-97.
110. Котюк Ю. Окремі питання законодавчого регулювання виконання постанов про накладення адміністративних стягнень / Ю. Котюк // Юридика України. – 2009. – № 11-12. – С. 32-36
111. Кошелева Л. Основні теоретичні підходи до визначення публічного адміністрування / Л. Кошелева // Державне управління та місцеве самоврядування. – 2018. – Вип. 2 (37). – С. 13-19.
112. Кузьменко О. Адміністративна юстиція в Україні : навч. пос. / О. Кузьменко. – К. : Атіка, 2007. – 156 с.
113. Кузьменко О. Щодо доцільності запровадження інституту адміністративних послуг / О. Кузьменко // Право України. – 2007. – № 6. – С.15-17.
114. Кузьменко О.В. Адміністративні правопорушення в системі права: навч.-метод. посібник / О.В. Кузьменко, С.С. Гнатюк, В.В. Новиков, Л.Г. Чистоклетов. – Львів: ЛДУВС, 2006. –

- 152 с.
115. Кузьменко О.В. Адміністративно-процесуальне право України: підручник / О.В. Кузьменко, Т.О. Гуржій / За ред. О.В. Кузьменко. – К. : Атіка, 2007. – 416 с.
 116. Кузьмичева Г.А. Административная ответственность: Учеб. пособие. Нормативные акты / Г.А. Кузьмичева, Л.А. Калинина. – М. : Юриспруденция, 2000. – 464 с.
 117. Кузьміна С. Удосконалення адміністративно-господарських санкцій щодо порушень законодавства про захист прав споживачів / С. Кузьміна, Л. Левчук // Право України. – 2004. – № 12. – С. 51-54.
 118. Літошенко О. Розвиток нормативно-правової бази адміністративної відповідальності в Україні: основні етапи / О. Літошенко // Часопис Київського університету права. – 2003. – № 3. – С. 39-44.
 119. Лук'янець Д. Адміністративно-деліктні відносини в Україні: теорія та практика правового регулювання: монографія / Д. Лук'янець. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. – 367 с.
 120. Лук'янець Д.М. Інститут адміністративної відповідальності: проблеми розвитку: монографія / Д.М. Лук'янець. – К. : Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2001. – 220 с.
 121. Лук'янець Д.М. Проблеми застосування конфіскації як адміністративного стягнення / Д.М. Лук'янець // Право України. – 2006. – № 2. – С. 110-112.
 122. Макаренко В. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про державну таємницю / В. Макаренко // Право України. – 2001. – № 2. – С. 114-118.
 123. Максимов И.В. Концепция позитивной административной ответственности в теории и практике / И.В. Максимов // Государство и право. – 2006. – № 8. – С. 29-37.
 124. Максимов И.В. Система административных наказаний: понятие и признаки / И.В. Максимов // Государство и право. – 2005. – № 4. – С. 18-27.
 125. Малиновський В.Я. Державне управління: навчальний посібник / В.Я. Малиновський. – Луцьк : Ред.-вид. відд. «Вежа» Вол. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2000. – 558 с.
 126. Мельник Р. Система вітчизняного адміністративного права та євроінтеграція України: до питання пошуку взаємозв'язку / Р. Мельник // Право України. – 2010. – № 8. – С. 116-123.
 127. Мельник Р.С., Бевзенко В.М. Загальне адміністративне право : навчальний посібник / За заг. ред. Р.С. Мельника. – К. : Ваіте, 2014. – 376 с.
 128. Миколенко О.І. Адміністративний процес і адміністративна відповідальність в Україні: навч. посібник / О.І. Миколенко. – Х. : ТОВ Одісей, 2010. – 368 с.
 129. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
 130. Москаль Г. Правовий статус закордонного українця – особливий (спеціальний) вид правового статусу іноземця / Г.Москаль // Право України. – 2004. – № 10. – С. 35-39.
 131. Мосьонз С.О. Адміністративне право України (у визначеннях та схемах): навч. посібник / С.О. Мосьонз. – К. : Атіка, 2008. – 272 с.
 132. Наука адміністрації й адміністративного права. Загальна частина : [авт. лекції, довідк. та інформац. матеріал] / за викладами професора Юрія Панейка ; [уклад.: В.М. Бевзенко та ін.] ; Укр. вільний ун-т у Мюнхені [та ін.]. – Київ : Дакор, 2016. – 463 с.
 133. Науково-практичний коментар Кодексу України про адміністративні правопорушення (3-є вид.) / Р.А. Калюжний, А.Т. Комзюк, О.О.Погребний, В.І. Олефір та ін. – К., 2011. – 780 с.
 134. Ониськів М.М. Організаційно-правові питання адміністративної реформи в Україні: монографія. / М.М. Ониськів. – К. : Вид-во «Юридична думка», 2010. – 196 с.
 135. Основи адміністративного судочинства та адміністративного права: навч. посібник / За заг. ред. Р.О. Куйбіди, В.І. Шишкіна. – К. : Старий світ, 2006. – 576 с.
 136. Остапенко О.І. Адміністративна деліктологія / О.І. Остапенко. – Львів, 1995. – 308 с.
 137. Остапенко О.І. Адміністративно-правовий захист встановленого порядку в Україні: навч. посібник / О.І. Остапенко, Л.О. Остапенко. – Львів: ЛДУВС, 2008. – 345 с.
 138. Остапенко О.І. Кваліфікація адміністративних правопорушень: Навч.-практ. посібник / О.І. Остапенко. – Львів: Львівський ін-т внутр. справ при Укр. акад. внутр. справ, 2000. –

- 173 с.
139. Павлівська С. Помилки при кваліфікації адміністративних правопорушень / С. Павлівська // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – № 4. – С. 54-57.
 140. Павлович-Сенета Я.П. Публічна адміністрація – сфера реалізації і захисту прав людини / Я.П. Павлович-Сенета // Порівняльно-аналітичне право. – 2017. № 4. – С.195-197.
 141. Пасічник А. Щодо визначення поняття адміністративної деліктоздатності / А. Пасічник // Юридична Україна. – 2009. - №11-12. – С.41-46.
 142. Перепелюк В.Г. Адміністративне судочинство: проблеми практики: посібник / В. Перепелюк // Центр політ.-прав. реформ. – К. : Конус-Ю, 2007. – 272 с.
 143. Пилипенко А. Адміністративно-юрисдикційна діяльність органів виконавчої влади: питання теорії / А. Пилипенко // Право України. – 2004. – № 2. – С. 26.
 144. Право Европейського Союзу: учебник для вузов / Под. ред. С.Ю. Кашкина. – М. : Проспект, 2011. – 274 с.
 145. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 р. // Голос України від 06.10.2012. – № 188.
 146. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 8.07.2011 р.// Голос України від 03.08.2011. – № 142.
 147. Про ветеринарну медицину: Закон України від 25.06.1992 р. № 2498-XII. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2498-12>
 148. Про виключну (морську) економічну зону України: Закон України від 16.05.1995 р. № 162/95-ВР. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/162/95-вр>
 149. Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності: Закон України від 14.10.1994 р. № 208/94-ВР. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/208/94-вр>
 150. Про відповідальність підприємств, їх об'єднань, установ та організацій за правопорушення в сфері містобудування: Закон України від 14.10.94 // ВВРУ. – 1994. – № 46. – Ст. 411.
 151. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень: Закон України від 22.11.2018 р. № 2617-VIII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2617-19>
 152. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 р. // ОВУ. – 2012. – № 30. – Ст. 1097.
 153. Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 р. // ОВУ. – 2001. – № 9. – Ст. 342.
 154. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 р. № 448/96-ВР. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-вр>
 155. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р.(в ред.. від 26.11.2015 // ВВР. – 2016. – № 2. – Ст. 17.
 156. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. - № 4. - Ст. 43.
 157. Про дорожній рух: Закон України від 30.06.1993 р. № 3353-XII. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12>
 158. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р.// ОВУ. – 2011. – № 10. – Ст. 446.
 159. Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20.11.2012 // ОВУ. – 2012. – № 93. – Ст. 3771.
 160. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15.04.2014 р.// ОВУ. – 2014. – № 36. – Ст. 957.
 161. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства

- Європейського Союзу: Закон України від 18.03.04 // ОВУ. – 2004. – № 15. – Ст. 1028.
162. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
163. Про засади запобігання і протидії корупції: Закон України від 7.04.2011 р. // ОВУ. – 2011. – № 44. – Ст. 1764 (втратив чинність).
164. Про застосування Конституції при здійсненні правосуддя: постанова Пленуму Верховного Суду України № 9 від 1 листопада 1996 р // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2000. – № 4.
165. Про затвердження «Правил благоустрою території міста Хмельницького» : Рішення чергової двадцять четвертої сесії Хмельницької міської ради № 7 від 08.04.2009 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ХМ090154.html
166. Про затвердження Дисциплінарного статуту прокуратури України // Постанова Верховної Ради України від 6.11.1991 р. // ВВРУ. – 1992. – № 4. – Ст. 15.
167. Про затвердження Інструкції з діловодства в місцевому загальному суді: Наказ Державної судової адміністрації України від 27.06.2006. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=za860-06>
168. Про затвердження Інструкції з оформлення державними органами ветеринарної медицини, підрозділами ветеринарної міліції з проведення карантинних ветеринарних заходів матеріалів про адміністративні правопорушення: Наказ Держкомветмедицини від 18.09.2009 // ОВУ. – 2009. – № 3. – Ст. 135.
169. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення Державною міграційною службою України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 28.08.2013 // ОВУ. – 2013. – № 76. – Ст. 2853.
170. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері охорони культурної спадщини: Наказ МКТ України від 4.08.2006 // ОВУ. – 2006. – № 35. – Ст. 2487.
171. Про затвердження Інструкції з оформлення органами державної податкової служби матеріалів про адміністративні правопорушення: Наказ ДПА України від 28.10.2009 // ОВУ. – 2009. – № 101. – Ст. 3577.
172. Про затвердження Інструкції з оформлення посадовими особами інспекцій державного технічного нагляду матеріалів про адміністративні правопорушення та приписів з питань, що належать до їх компетенції: Наказ Мінагрополітики України від 26.10.2009 // ОВУ. – 2009. – № 100. – Ст. 3491.
173. Про затвердження Інструкції з оформлення працівниками Державтоінспекції МВС матеріалів про адміністративні порушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 26.02.2009 // ОВУ. – 2009. – № 34. – Ст. 1193.
174. Про затвердження Інструкції з питань діяльності підрозділів дорожньо-патрульної служби: наказ Державтоінспекції МВС від 27.03.2009 № 111 // ОВУ. – 2009. – № 51. – Ст. 1777.
175. Про затвердження Інструкції про порядок придбання, видачі та зберігання спеціальних засобів членів громадських формувань з охорони громадського порядку: Наказ МВС України від 27.04.2009 // ОВУ. – 2009. – № 55. – Ст. 1947.
176. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів надання адміністративних послуг: наказ Міністерства економіки України від 12.07.2007 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://me.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=145762&cat_id=145
177. Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади: постанова КМУ від 15.02.06 // Урядовий кур'єр від 18.07.07. – №126.
178. Про затвердження Положення про адміністративні комісії Української РСР: Указ Президії Верховної Ради Української РСР від 09.03.1988 р. № 5540-XI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5540-11>

179. Про затвердження Порядку виконання адміністративних стягнень у вигляді громадських робіт та виправних робіт: наказ Міністерства юстиції України від 19.03.2013 // ОВУ. – 2013. – № 26. – Ст. 910.
180. Про затвердження Порядку інформування Національного агентства з питань запобігання корупції про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента та внесення зміни до Порядку формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування : Рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 06.09.2016 р. № 20. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1366-16>
181. Про затвердження Порядку надання медичної допомоги іноземцям та особам без громадянства, які постійно проживають або тимчасово перебувають на території України, які звернулися із заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, стосовно яких прийнято рішення про оформлення документів для вирішення питання щодо визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, та яких визнано біженцями або особами, які потребують додаткового захисту: постанова КМУ від 19.03.2014 р. // ОВУ. – 2014. – № 37. – Ст. 988.
182. Про затвердження Порядку направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду: постанова КМУ від 17.12.2008. – № 1103. // ОВУ. – 2008. – №98. – Ст.3241.
183. Про затвердження Порядку оформлення протоколів про адміністративні правопорушення Національним агентством з питань запобігання корупції : наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 06.12.2019 р. № 159/19. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0014-20#n7>
184. Про затвердження Порядку тимчасового вилучення посвідчення водія і ліцензійної картки на транспортний засіб та їх повернення: постанова КМУ від 17.12.2008 № 1086 // ОВУ. – 2008. – № 98. – Ст. 3224.
185. Про затвердження Порядку тимчасового затримання та зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках: постанова КМУ від 17.12.2008 №1102 // ОВУ. – 2008. – № 98. – Ст. 3240.
186. Про затвердження Правил торгівлі на ринках: наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства внутрішніх справ України, Державної податкової адміністрації України, Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації України від 26.02.02 // ОВУ. – 2002. – № 13. – Ст. 681.
187. Про затвердження рекомендаційних переліків структурних підрозділів обласної, Київської та Севастопольської міської, районної, районної в м. Києві та Севастополі державних адміністрацій: постанова КМУ від 12.04.2012 р. №606 // ОВУ. – 2012. – № 50. – Ст. 1984.
188. Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу: Указ Президента України від 11.06.98 // ОВУ. – 1998. – № 24. – Ст. 870.
189. Про затвердження таблиць невеликих, великих та особливо великих розмірів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, які знаходяться у незаконному обігу: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 1.08.00 №188 // ОВУ. – 2000. – № 34. – Ст. 1468.
190. Про затвердження Типового положення про територіальні органи міністерства та іншого центрального органу виконавчої влади: Постанова КМУ від 22 червня 2011 р. // ОВУ. – 2011. – № 41. – Ст.1677.
191. Про затвердження форм заяв для отримання роботодавцем дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства, продовження строку дії дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства, внесення змін до дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства : Постанова КМУ від 15.11.2017 р. № 858. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-2017-п>
192. Про затвердження форми висновку юридичної служби міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади та його територіальних органів, місцевих державних адміністрацій за результатами проведення юридичної експертизи проекту нормативно-правового акта: Наказ Мін'юсту від 6.07.2011 р. // ОВУ. – 2011. – № 53. – Ст. 2122.
 193. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 р. № 2210-III. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>
 194. Про імміграцію: Закон України від 7.06.2001 р. // ОВУ. – 2001. – № 27. – Ст. 1198.
 195. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р.// ОВУ. – 2014. – № 20. – Ст. 619.
 196. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>
 197. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. № 586-XIV. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>
 198. Про молодіжні та дитячі громадські організації: Закон України від 1.12.1998 р.// ОВУ. – 1998. – № 51. – Ст. 1870.
 199. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. — [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
 200. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Постанова КМУ від 10.09.2014 р. № 442. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-п>
 201. Про органи самоорганізації населення: Закон України від 11.07.2001 р.// ОВУ. – 2001. – № 32. – Ст. 1449.
 202. Про охоронну діяльність: Закон України від 22.03.2012 р. № 4616-VI. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4616-17>
 203. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5.04.2001 р. // ОВУ. – 2001. – № 17. – Ст. 728.
 204. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності: Указ Президента України від 10.06.1997 р. // Урядовий кур'єр. – 1997. – 14 червня; 1997. – 6 грудня.
 205. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16.03.2000 р. № 1550-III. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14>
 206. Про правовий статус закордонних українців: Закон України від 4.03.2004 р.// ОВУ. – 2004. – № 13. – Ст. 879.
 207. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 р. // ОВУ. – 2011. – № 83. – Ст. 3014.
 208. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 лютого 2008 року «Про хід реформування системи кримінальної юстиції та правоохоронних органів»: Указ Президента України від 8.04.2008 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://helsinki.org.ua/index>.
 209. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11.12.2003 р.// ОВУ. – 2004. – № 1. – Ст. 4.
 210. Про схвалення Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади: розпорядження КМУ від 15.02.06 // ОВУ. – 2006. – № 7. – Ст. 376.
 211. Про утворення урядових комітетів та затвердження їх посадового складу: постанова КМУ від 11 травня 2016 р. № 330 // ОВУ. – 2016. – № 39. – Ст. 1486.
 212. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22.06.2000 р.// ОВУ. – 2000. – № 30. – Ст. 1248.
 213. Про центральні органи виконавчої влади Закон України від 17.03.2011 р. // ОВУ. – 2011. – № 27. – Ст. 1123.
 214. Проблеми адаптації адміністративного законодавства України до законодавства Європейського Союзу / Д.М. Диновський // Часопис Київського університету права. – 2005. – № 3. – С. 102-105.

215. Проект Адміністративно-процедурного кодексу України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua/0/41460>
216. Проект Концепції реформи адміністративного права України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?skl=4&pf3516=605
217. Рекомендації №R (91) 1 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам стосовно адміністративних санкцій від 13 лютого 1991 р. // Адміністративне деліктне законодавство: Зарубіжний досвід та пропозиції реформування в Україні / Автор-упорядник О.А. Банчук. – К. : Книги для бізнесу, 2007. – С. 902-910.
218. Рекомендації Міжнародної асоціації карного права щодо адміністративного деліктного законодавства та його відмінностей від кримінального (карного) законодавства // Адміністративне деліктне законодавство: Зарубіжний досвід та пропозиції реформування в Україні / Автор-упорядник О.А. Банчук. – К. : Книги для бізнесу, 2007. – С. 244-248.
219. Реформування українського адміністративного права: ґрунтовний привід для теоретичної дискусії / В. Авер'янов // Право України. – 2003. – № 5. – С. 117-120.
220. Рибак М. С. Методологія аналізу сутності та змісту категорії «публічна адміністрація» / М. С. Рибак // Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. – 2017. – № 1. – Том 2. – С. 128-131.
221. Роль адміністративного права України у захисті прав і законних інтересів людини і громадянина / В. В. Башкатова, О. П. Світличний. – Київ : ЦП «Компринт», 2016. – 203 с.
222. Самбор М. Докази у справі про адміністративне правопорушення за розпивання спиртних напоїв у громадських місцях і появу в громадських місцях у п'яному вигляді (актуальні проблеми) / М. Самбор // Право України. – 2010. – №1. – С. 180-189.
223. Світличний О. Щодо систематизації норм адміністративної відповідальності за порушення земельного законодавства / О. Світличний // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – №6. – С. 138-141.
224. Серета В. В., Кісіль З. Р., Кісіль Р.-В. В. Адміністративне право: навчальний посібник / В. В. Серета, З. Р. Кісіль, Р.-В. В. Кісіль. – Львів: ЛьвДУВС, 2014. – 520 с.
225. Сліпченко А. Щодо перспектив поглиблення співпраці України з ЄС в рамках програми «Єдине європейське небо» / А. Сліпченко // Право України. – 2007. – № 10. – С. 58-62.
226. Собоєвий О. Правовий статус судді в адміністративно-деліктному процесі: його сутність і проблеми визначення / О. Собоєвий // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – № 11. – С. 149-152.
227. Співак М. Суб'єкти адміністративної відповідальності за порушення в галузі охорони здоров'я населення / М. Співак // Право України. – 2009. – № 4. – С. 79-86.
228. Стахов А.И. Административная ответственность: учеб. пособие / А.И. Стахов, В.П. Иванов. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2006. – 111 с.
229. Стефанюк В. Інститут адміністративної відповідальності юридичних осіб: проблеми теорії та практики / В. Стефанюк, І. Голосніченко, М. Михеєнко. // Право України. – 1999. – № 9. – С. 6-9.
230. Стефанюк В. Правові акти управління / В.Стефанюк // Право України. – 2003. – № 7. – С. 3-9.
231. Стефанюк В. Проблеми створення проекту Кодексу України про адміністративні правопорушення / В. Стефанюк // Право України. – 1993. – № 9-10.
232. Стеценко С.Г. Адміністративне право України : навчальний посібник / С.Г. Стеценко. – К. : Атіка, 2011. – 624 с.
233. Стеценко С.Г. Адміністративне право України: навч. посібник / С.Г. Стеценко. – К. : Атіка, 2008. – 624 с.
234. Тараненко С. Механізм захисту громадянами прав і свобод під час здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення / С. Тараненко // Право України. – 1998. – №11. – С. 141-143.
235. Тараненко С. Новий погляд на принципи захисту прав і свобод громадян у законодавстві про адміністративні проступки / С. Тараненко // Право України. – 1999. – № 9. – С. 10-12.
236. Тараненко С. Щодо поняття неосудності в адміністративному праві / С. Тараненко //

- Право України. – 1998. – № 6. – С. 88-89
237. Тимошук В. Адміністративне право в контексті європейського вибору України (з міжнародної конференції) / В.Тимошук // Право України. – 2004. – № 3. – С.25-28.
238. Ткаченко О.Г., Мулявка Д.Г. Гречанюк С.К. Проблеми адміністративної відповідальності пов'язаної з порушенням режиму утримання в установах виконання покарань: (монографія) – Чернігів РВВ Чернігівського юридичного коледжу Державної пенітенціарної служби України, 2013. – 130 с.
239. У справі за конституційним зверненням відкритого акціонерного товариства "Всеукраїнський Акціонерний Банк" щодо офіційного тлумачення положень пункту 22 частини першої статті 92 Конституції України, частин першої, третьої статті 2, частини першої статті 38 Кодексу України про адміністративні правопорушення (справа про відповідальність юридичних осіб): рішення КСУ від 30.05.2001 // ОВУ. – 2001. – № 24. – Ст. 1076.
240. У справі за конституційним зверненням громадянина Солдатова Геннадія Івановича щодо офіційного тлумачення положень статті 59 Конституції України, статті 44 Кримінально-процесуального кодексу України, статей 268, 271 Кодексу України про адміністративні правопорушення (справа про право вільного вибору захисника): рішення Конституційного Суду України від 16.11.2000 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v013p710-00>
241. Федоров І.О. Кодифікація адміністративно-деліктного законодавства України: Монографія / І.О. Федоров. – Запоріжжя: ТОВ «ВПД Запоріжжя», 2006. – 144 с.
242. Хавронюк М.І. Науково-практичний коментар до Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» / М.І. Хавронюк. – К. : Атіка, 2011. – 424 с.
243. Хіміч О. Адміністративно-екологічне правопорушення: проблемні питання / О. Хіміч // Право України. – 2003. – № 4. – С. 68-72.
244. Хорошак Н.В. Адміністративні стягнення за законодавством України: монографія / Н.В. Хорошак. – К. : Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2004. – 172 с.
245. Шестак Л. Склад адміністративного правопорушення та його значення для призначення покарання / Л. Шестак // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – № 12. – С. 9-11.
246. Шкарупа В.К. Доказування та докази в адміністративно-примусовій діяльності органів внутрішніх справ (міліції): монографія / В.К. Шкарупа. – К: Укр. акад. внутр. справ, 1995. – 163 с.
247. Шкарупа К. Адміністративна відповідальність за невиконання законних вимог державного виконавця у Законі України «Про виконавче провадження» та КУПАП / К. Шкарупа // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – № 6. – С. 84-87.
248. Школик А.М. Порівняльне адміністративне право: навч. посібник для юридичних факультетів та факультетів міжнародних відносин / А.М. Школик. – Львів: ЗУКЦ, 2007. – 208 с.
249. Шмідт-Ассманн Е. Загальне адміністративне право як ідея врегулювання: основні засади та завдання систематики адміністративного права / Ебергард Шмідт-Ассманн; [пер. з нім. Г. Рижков, І. Сойко, А. Баканов]; відп. ред. О. Сироїд. – [2-ге вид., перероблене та доповнене]. – К.: «К.І.С.», 2009. – 552 с.
250. Шульженко Ф.П. Юридична відповідальність за правопорушення у сфері економіки: навч. посібник / Ф.П. Шульженко, Є.В. Невмержицький. – К: КНЕУ, 2003. – 171 с.
251. Ящук О. Поняття адміністративної відповідальності та її особливості / О. Ящук // Право України. – 2009. – № 12. – С. 242-247.

4. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.rada.gov.ua> - Веб-портал Верховної Ради України
2. <http://www.president.gov.ua> - Веб-портал Адміністрації Президента України
3. <http://www.kmu.gov.ua> - Веб-портал Кабінету Міністрів України
4. <http://mon.gov.ua> - Веб-сайт Міністерства освіти і науки України

5. http://www.nads.gov.ua	- Веб-сайт Національного агентства України з питань державної служби
6. https://minjust.gov.ua/	- Веб-портал Міністерства юстиції України
7. https://dsa.court.gov.ua/dsa/	- Веб-портал Державної судової адміністрації України
8. http://www.reyestr.gourt.gov.ua	- Єдиний державний реєстр судових рішень
9. https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/kas_adm/	- Веб-портал Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду
10. http://vasu.gov.ua	- Веб-сайт Вищого адміністративного суду України
11. https://supreme.court.gov.ua/supreme/	- Веб-сайт Верховного Суду
12. http://nbuv.gov.ua/	- Веб-сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського
13. http://gntb.gov.ua/ua/	- Веб-сайт державної науково-технічної бібліотеки України
14. http://www.ounb.km.ua/	- Веб-сайт Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки
15. http://www.adm.km.ua/	- Веб-сайт Хмельницької обласної державної адміністрації
16. http://km-oblrada.gov.ua/	- Веб-сайт Хмельницької обласної ради
17. http://www.khmelnysky.com/	- Веб-сайт Хмельницької міської ради
18. http://www.univer.km.ua/	- Веб-сайт Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова

Розробники навчально-методичних матеріалів:

професор кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права, доктор юридичних наук, професор

_____ О. М. Буханевич

«15 » червня 2020 р.

професор кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права, доктор юридичних наук, професор

_____ С. Г. Стеценко

«15 » червня 2020 р.

Схвалено кафедрою конституційного, адміністративного та фінансового права

«15 » червня 2020 року, протокол № 10.

В.о. завідувача кафедри _____

О. М. Буханевич

«15 » червня 2020 року

Декан юридичного факультету _____

С. А. Крушинський

«15 » червня 2020 року 2020 р.

Погоджено методичною радою університету

«18 » червня 2020 року, протокол № 8

Голова методичної ради _____

І. Б. Ковтун

«18 » червня 2020 року

Обліковий обсяг – 3,74 ум.др.арк.